

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๓

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๔

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๐ นาฬิกา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :

ณместสมาชิกมาร่วมการประชุม ๑๗๕
คน ครบองค์ประชุมแล้ว ขาพเจ้า
จะไต่ถามเป็นการประชุมทำหน้าท่าง
รัฐธรรมนูญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน
จะแจ้งข้อที่ประชุม สำหรับวันไม่

ระเบียบวาระที่ ๒ หัวข้อระเบียบ
วาระซึ่งคณะกรรมการระเบียบวาระ
เสนอ คือ

ก. หัวข้อที่ค้างพิจารณา ๑. คำ

ปรารภ จะพิจารณาในขณะหรือรอไว้
ก่อน เรียงในไตรมาสก่อนนัดที่ครบ
๑๐ คน ในชั้นขาพเจ้าขอเชิญคณะ
กรรมการระเบียบวาระเข้าปรึกษา
(คณะกรรมการระเบียบวาระได้
เข้าปรึกษา)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :

คือใครบัญญัติสมาชิกมกน

๑๓๐ ถนนอิสรภาพ ถนน

๒๑ มิถุนายน ๒๕๐๔

เรื่อง ยุติข้อไขยกเลิกหัวข้อระเบียบวาระ

กราบเรียน ท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ขาพเจ้าผู้มนามขาทายน ขอเสนอญัตติร่วมกันขอให้สภาฯ ลงมติให้ยกเลิก
หัวข้อระเบียบวาระ ซึ่งคณะกรรมการระเบียบวาระเสนอมาขอให้สภาฯ พิจารณาว่า
“คำปรารภ จะพิจารณาในขณะหรือรอไว้ก่อน” ตามที่ท่านใดรับเข้าระเบียบวาระ
แล้วนเสีย เพราะว่าการพิจารณาเรื่องคำปรารภหรือเรื่องใด ๆ ก็ตาม เมื่อใดนั้น
ไม่ใช่หลักการสำคัญอันควรพิจารณาในการร่างรัฐธรรมนูญ ที่คณะกรรมการ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ระเทียบวาระทั้งเป็นหัวข้อระเบียบวาระจึงไม่เป็นการถูกต้อง เหตุผลโดยละเอียดจากข้อ
ชี้แจงในที่ประชุมสภาฯ ต่อไป

จึงขอประทานเสนา มา เพื่อขอได้โปรดดำเนินการต่อไปด้วย.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทษ์

ในญัตตกัมมเสนธรรมกันรวม
๑๐ คน ขอเชิญผู้สนใจแสดงได้

นายมนูญ บริสุทษ์ : ตามท
กรรมและเพณีสมาชิกได้เสนอญัตติขอ
ให้ยกเลิกหัวข้อระเบียบวาระที่ว่าคำปรารภ
พิจารณาในขณะหรือหรือไว้ก่อนนั้น
เพราะเหตุว่าการพิจารณาเรื่องคำ
ปรารภหรือเรื่องใด ๆ ก็ตามนั้น เมื่อได้
นั้น ไม่ใช่หลักการสำคัญในการพิจารณา
ในการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อไม่ใช่หลัก
สารสำคัญในการพิจารณา ร่างรัฐ-
ธรรมนูญแล้ว กรรมและเพณีสมาชิก
จึงเห็นว่าไม่ควรที่สภาจะพิจารณา ควร
จะยกเลิกหัวข้อระเบียบวาระนี้เสีย ความ
จริงอะไรจะเป็นหลักสำคัญอันควร
พิจารณาในการร่างรัฐธรรมนูญนั้นก็ไม่
มีที่ใดระบุไว้ชัดเจน แต่เมื่อได้ถามขอ
ยังคยการประชุมของสภาแล้ว เช่นของ
๘๘ ถึง ๑๐๐ ก็เห็นว่าหลัก
สารสำคัญในการร่างรัฐธรรมนูญนั้นจะ
ต้องเป็นหลักการที่สภาลงมติไปอย่างใด

แล้ว คณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ
จะต้องเขียนหรือไม่เขียนไว้ในรัฐ-
ธรรมนูญที่ร่างขึ้นตามนั้นตามมติ
ของสภา เช่นถ้าสภาลงมติว่าให้สภา
นัดบัญญัติแต่สภาเดียว สภาจะต้อง
แจ้งมตินั้นไปยังกรรมาธิการร่างรัฐ-
ธรรมนูญ เมื่อคณะกรรมาธิการร่าง
รัฐธรรมนูญได้ข้อมติแล้ว ในการยก
ร่างรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องเขียนระบุไว้
ให้สภาเดียวหรือเช่นถ้าหากว่าสภาลง
มติว่าไม่มีคณะของคมนตรี ประเทศไทย
ต่อไปจะต้องไม่มีคณะของคมนตรี ใน
การยกร่าง คณะกรรมาธิการร่างรัฐ
ธรรมนูญจะต้องไม่เขียนให้คณะของค-
มนตรีไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ตามปกติ
หัวข้อระเบียบวาระที่เสนอมานำมาใช้เป็น
เช่นนั้นไม่ หัวข้อระเบียบวาระที่เสนอว่า
คำปรารภจะพิจารณาในขณะหรือหรือ
หรือไว้ก่อน การพิจารณาในขณะ
หรือหรือไว้ก่อนนั้นเห็นได้ชัดว่าไม่ใช่
หลักการสำคัญ เพราะเหตุว่าถ้าสภา

LIART

ลงมติไปอย่างไคว่จะให้หรือไว้ก่อนหรือ
ให้พิจารณาเดี๋ยวนี้เป็นเรื่องระหว่างสภา
นักยคณะกรรมาธิการระเบียบวาระ ไม่ไป
เกี่ยวของกับคณะกรรมาธิการร่าง
รัฐธรรมนูญแต่ประการใด เมื่อความ
สำคัญยังไม่ถึงขั้นที่จะไปผูกมัดคณะ
กรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว
กระผมจึงเห็นว่าไม่ใช่หลักการสำคัญที่
จะจัดเขาเป็นหัวข้อระเบียบวาระเพื่อให้
สภาพิจารณา ถ้าจะมีผู้เสนอว่าคณะ
กรรมาธิการระเบียบวาระเสนอมานเพียง
แต่จะมาขอปรึกษาสภาว่าเราจะพิจารณา
คำปรารภในเวลานี้หรือจะรอไว้ก่อนเท่า
ที่ไม่ถึงจะทำไม่ได้ ความจริงถ้าหากว่า
มีท่านสมาชิกผู้หนึ่งผู้ใดเสนอมาในเรื่อง
เช่นนี้กระผมก็เห็นว่าอาจจะทำได้ แต่การ
ที่เสนอมาในนามของคณะกรรมาธิการ
กระผมเห็นว่าทำไม่ได้ เพราะเหตุว่า
ตามข้อบังคับข้อ ๘๔ มติว่าคณะกรรมา
ธิการระเบียบวาระมีหน้าที่คนเดียวและรวบ
รวมหลักการสำคัญขึ้นควรพิจารณาในการ
ร่างรัฐธรรมนูญ แล้วเสนอเป็นหัวข้อ
ระเบียบวาระต่อประธานสภาเป็นคราว ๆ
กมธ.เรื่องนี้ไม่ใช่หลักการสำคัญแล้ว
คณะกรรมาธิการจะมาเสนอเสียเองนั้นก็
ย่อมเป็นการขัดต่อมาตรา ๘๔ ความจริง

จะให้สภาพิจารณาหัวข้อหรือข้อใด เมื่อ
ใดนั้นเป็นอำนาจของคณะกรรมาธิการ
พิจารณาระเบียบวาระอยู่แล้ว เมื่อเห็นว่า
เรื่องใดสภาควรพิจารณาไปแล้วก็เสนอ
เป็นหัวข้อระเบียบวาระนั้นเข้ามา เช่นนี้
ในร่างคำปรารภสภาคณะกรรมาธิการ
ระเบียบวาระเห็นว่าสภาควรพิจารณา
แล้วว่าเราจะมีข้อความว่าอย่างไรก็เสนอ
เข้ามา ๆ เมื่อไรสภาพิจารณาไปได้
เพราะเหตุว่าตามข้อบังคับสภาบัญญัติไว้
ชัดเจนว่าเมื่อคณะกรรมาธิการระเบียบ
วาระเสนอหัวข้อระเบียบวาระใดมาแล้ว
ประธานสภาจะต้องบรรจุระเบียบวาระ
และต้องบรรจุตามลำดับที่ คณะกรรมา
ธิการระเบียบวาระเสนอมาก็เอาไปแก้ไข
เลย ๆ ก็ไม่ได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเรื่องใด
เมื่อคณะกรรมาธิการระเบียบวาระเห็น
สมควรพิจารณาเมื่อใดแล้วก็เป็นอำนาจ
อยู่ในตัวแล้วที่จะเสนอมาสู่สภาพิจารณา
นอกจากนั้นกระผมเห็นว่าเมื่อหลักหัวข้อ
ระเบียบวาระที่เสนอมานั้นไม่ใช่หลักการ
สำคัญคงตกกราบเรียนมาแล้วควรที่จะได้
ยกเลิกหัวข้อระเบียบวาระเสีย ดิฉันขอ
อภัยโอกาสอันควรที่คณะกรรมาธิการ
ระเบียบวาระเห็นสมควรที่สภาจะพิจารณา

LIRT

แล้ว ถ้าหากว่าเราทำขึ้นมาและเป็นของ
ที่จะทำความเข้าใจกันได้โดยมิต้องกัน
กรรมการจึงทำเป็นหัวข้อปรกษามาสู่
สถาน คนเรื่องและความเป็นมาของ
กรรมการที่ใดทั้งเป็นหัวข้อปรกษา สถาน
จึงได้เกิดขึ้น ทนเมื่อใดก็ปรายกันมา
ทุก ๆ มา ความจริงวนวนเองก็ขอประสง
มิต้องแล้ว ถ้าการใดลงมาก็เลยแล้ว แต่
ยังเหลือสมาชิกบางท่านหรือท่านหนึ่งได้ขอ
ให้เลื่อนไปก็จริงได้เลื่อนมาจนถึงวนวน เมื่อ
เป็นดังนี้ ผมในฐานะเป็นกรรมการใน
กรรมการจึงขอเชิญวาระจริง ใครจะจริง
ในรายละเอียดตอน ๆ ที่ต่อไปอีก โดยเฉพาะ
อย่างหนึ่งที่มีสมาชิกบางท่านกล่าวว่าเกิน
การเสียเวลาไปพิจารณา พิจารณาแต่
หัวข้อสำคัญ ๆ ก็กล่าว เอาหัวข้อซึ่งเป็น
การปรกษาสมาชิกมาอย่างนี้ ทำในทาง
ท่านกรรมการพิจารณาตามอำนาจ ให้แล้ว
ทำไมจึงไม่ทำให้เสร็จ ทำไมจะมาปรกษา
สภาอีกก็เกินการชักช้าเสียเวลาเหลือเกิน
อันกรรมการก็พิจารณาโดยรอบคอบ
แล้วมีความรู้สึก ว่า รัฐธรรมนูญราช
อาณาจักรไทยเราในขณะนี้เรื่องที่จะต้อง
เป็น หลักแม่บทกฎหมายทั่วไปของ
ประชาชนคนไทยและราชอาณาจักรไทย
ทั่วประเทศ ทำไมเราจะรวบรวมจัดทำกันไป

เสร็จให้เสร็จ ๆ ไป ถ้าจะรวบรวมกันจริง ๆ
เพียงแต่ยกขึ้นมาพิจารณาจะมีข้อแตกต่าง
ทางรัฐธรรมนูญแห่งแล้ว ๆ มาอย่างไร
การ เอาจำนวนเคยให้เสร็จก็ได้ ที่จะเอา
อย่างนั้น แต่ผมเห็นว่าควรจะยอมยอม
ปรกษาหารืออะไรกันก็เอามาถามกันก็
กว่า จะได้ทำให้เป็นหลักการโดยชัดกว่า
ที่จะปล่อยลวก ๆ แล้วกรรมาแล้วก็ได้
ไปในภายหลัง จนหลายครั้งแล้วก็กลัวให้
เราเป็นสมาชิกสภาซึ่งคงใจกันแล้ววาระ
ร่างให้ชัดชัดและ ผลิตงานก็ชัดชัดของเรา
ก็ขอทำให้ละเอียดชัดเจน ปรกษาหารือ
กันอย่างนี้ มาว่าอย่างนั้นผิดอย่างนั้นถูก
ซึ่งจะต้องมาชี้ขาดกันในสภา ในการ
ปรกษานั้นก็เป็นสิ่งทันทสมสมควรอยู่
โดยทั่วไปแล้วว การปรกษาหารือกัน
และมีความเห็นพ้องต้องกันนั้นเป็นของดี
หรือความอะไรที่ยังไม่เห็นพ้องต้องกันก็
ปรกษาหารือกัน ชัดแจ้งชัดความซึ่งใจ
กันไปในกันการสะดวกมากกว่า ประสงค์
ผมเห็นว่าอย่างสำหรับสร้างบ้าน ถ้าไม่
ถามท่านเลยว่าถ้าจะเอาหลักหรือจะเอา
กล่ม หลังจากจะเอากระเบื้องล่อนหรือ
กระเบื้องล่อนปูกระเบื้องต่าง ๆ ให้แล้ว ผม
ปลุกไป ท่านบอกว่ายังไม่สบาย แล้ว
จะว่าอย่างไร เพราะฉะนั้นน่าจะกำหนด

LIART

ถามคนที่เขาต้องการดูบ้าง ว่าต้องการ
 อย่างไรเพื่อให้กำหนดการร่างนั้นเป็นอย่าง
 ไรก็ตามกันดีกว่า ไม่เห็นผิดตรงไหนนะ
 ทำไม่มาขอตัวอย่างโน้นคียงน แล้ว
 บอกจากนั้นอีกยกว่าแหวกแนวข้างละ
 ไม่รู้หนทางที่จะละ นั้ในฐานส่วนตัว
 ยอมรับครับว่าจะแหวกแนวก็แหวกข้าง
 แต่ทำไมไม่ใช้แหวกแนวขอไปนอกคอก
 นอกทาง การรื้อหน้าทนนึกตามข้อบังคับ
 น โศภารณาใดคนควาแล้วก็ไม่เห็นว่า
 มีห้ามไว้ตรงตามมา ส่วนการทวารสาร-
 สำคัญนั้นอยู่ทวารหรือไมค นก็อย่าง
 ที่ผมได้ถามมาแล้วในมาตรา ๑๐๘ ใน
 ข้อบังคับก็บอกว่าจะต้องพิจารณาว่าคำ
 ประสงค์แสดงว่าจะต้องมี แสดงว่าจะต้อง
 มี เมื่อขออย่างนั้นก็เราควรจะมาปรึกษา
 กันว่า ถ้าเราจะเขียนคำปรารภนั้นควร
 มีเหตุผลอย่างไร หลักการอย่างไร ข้อเขต
 แต่ไหนแล้วจะเอาสาระสำคัญเรื่องใด ๆ ทั้ง
 ในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ ทนเมื่อได้พิจารณา
 เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้เสียก่อนแล้ว แล้วจะ
 ไปเขียนคำปรารภว่าอย่างไรเล่า เพราะ
 ครั้นนักเขามาถามกัน ทนมาถามกัน ถ้า
 ว่าจะเขียนไปเสียก่อน โดยทั้ง ๆ ที่ไม่มี
 หลักการ ไม่มีสาระไม่มีข้อเขต ไม่มีเหตุ
 ไม่มีผลแล้วคำปรารภก็หาจะไม่ถูกต้องกับ

รัฐธรรมนูญจึงได้หารือมาเสียว่า เราควร
 จะรอไว้ก่อนไหม วังร่างมาตราอื่น ๆ
 เสียก่อน แล้วจึงมาเขียนคำปรารภภาย
 หลัง นี่ก็เป็นเรื่องทศณะกรรมาธิการใน
 ฐานะผมเห็นกรรมาธิการร่างใคร่ทำความ
 ขอชมชอบและทำความเข้าใจกับท่านสมาชิก
 ว่า ควรจะใดปรึกษาหารือกันเพียงใดหรือ
 ไม่ ผมจึงใคร่ที่จะขอให้สภานิติพิจารณา
 ว่าเราควรจะให้พิจารณาในเรื่องคำปรารภ
 กันต่อไปแล้ว จะวางหลักการเหตุผล
 ข้อเขตเพียงใดหรือจะเขียนโดยวนหรือจะ
 รอไว้ข้างหน้า เพราะคำปรารภนั้นมากมาย
 แยกหลายอย่างด้วยกัน เพราะฉะนั้นจึง
 ขอชี้แจงข้อดังกล่าวที่ไต่เรียนชี้แจงมาแล้ว
 น

นายมนูญ บริสุทธิ์ : กระผมขอ
 ชี้แจงเพิ่มเติมสักเล็กน้อยในเรื่องนี้ คือ
 คำปรารภนั้นผมปรากฏในข้อบังคับของ
 สภาแล้ว ข้อ ๑๐๘ เพราะฉะนั้นผม
 ขออนุญาตว่าคำปรารภจะต้องมีอยู่ใน
 รัฐธรรมนูญทศณะกรรมาธิการยกร่าง
 รัฐธรรมนูญจะต้องเขียนขึ้น ขออนุญาต
 แล้วว่าคำปรารภ หัวข้อระเบียบวาระที่
 ตั้งมาจนถึงมาว่าพิจารณาโดยวนหรือ
 จะรอไว้ก่อน อันที่ผมเห็นว่าไม่ใช่หลัก
 สาระสำคัญ หลักสาระสำคัญมีอยู่ว่าคำ

LIRT

ปรารภที่อยู่ในรัฐธรรมนูญจะมีหลักการหรือข้อคิดสำคัญประการใด ๆ บ้าง ซึ่งข้อนี้คณะกรรมการระเบียบวาระควรจะเสนอมาในโอกาสซึ่งเห็นว่าสมควรจะพิจารณา ไม่ใช่มาถามเสียก่อนว่าจะรอไว้ก่อน หรือจะพิจารณาเถว เพราะการจะรอไว้ก่อนหรือพิจารณาเถว ยังไม่ไปลงชนเกี่ยวกับกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญแต่ประการใดเลย เป็นเรื่องระหว่างกรรมาธิการกับสภานิติบัญญัติว่าไม่ควรทำอะไรห้ามทำไมกรรมาธิการจะเสนอมาไม่ได้ ข้อนี้กระผมได้กราบเรียนแล้วว่าหน้าที่ของคณะกรรมการอย่างใดก็ต้องทำตามหน้าที่นั้น การทำอะไรซึ่งเป็นการไม่มีหน้าที่ตามข้อบังคับให้ทำไปอย่างนั้นผมจึงว่าไม่มีอำนาจที่จะทำไป กระผมว่าอย่างนี้ ส่วนคำปรารภนั้นแน่นอนสภานิติบัญญัติจะต้องพิจารณาทีเดียวว่าจะต้องมีสาระสำคัญอย่างไรนั้นไม่มีใครเถียง หวังข้อนี้แน่นอนสำคัญในการที่จะยกร่างรัฐธรรมนูญ แต่ว่าจะพิจารณาเมื่อไรนั้นผมว่าไม่ใช่หัวข้อสำคัญอะไรที่จะพิจารณากัน เมื่อถึงโอกาสเมื่อไรก็เสนอเข้ามาสภานิติบัญญัติพิจารณาไปเลยว่าจะมีข้อความอย่างไร

จะเอาอย่างไรกัน เช่นเคยยกเรื่องกรรมการพิจารณาแล้วจะเป็นเอกรัฐหรือจะเป็นหลาย ๆ รัฐอะไรกัน ก็ทำไมกรรมาธิการไม่เสนอเสียก่อนแล้วสภานิติบัญญัติจะพิจารณาเถวหรือจะรอไว้พิจารณา ก่อนเรื่องว่าประเทศไทยจะเป็นเอกรัฐหรือจะเป็นหลายรัฐ ทำไมจึงไม่เสนอมาอย่างนั้นเสียก่อน นักเสนอก่อนกันในคำปรารภก็อย่างเดียวกัน เมื่อถึงโอกาสที่สภานิติบัญญัติจะพิจารณาว่าสมควรจะมีสาระสำคัญอย่างไรเพียงไรก็เสนอมาในโอกาสนั้นจะดีกว่า ที่ผมพูดขึ้นก่อนว่าการทำอย่างนั้นเป็นการทำให้การทำงานล่าช้าขึ้น ไม่ใช่ผมจะเร่งรัดให้รัฐธรรมนูญออกไปอย่างใด ๆ โดยไม่พิจารณาให้รอบคอบหาไม่ ผมต้องการจะให้พิจารณากันรอบคอบแต่ขอให้ถูกแบบด้วย ไม่ใช่ทำตามข้อใจใครไทยแต่อย่างนั้น

หลวงประกอบนิติสาร (กรรมาธิการระเบียบวาระ): คณะกรรมาธิการคิดว่าสภาพหรือฐานะของคณะกรรมการนั้น แม้โดยข้อบังคับของสภานิติบัญญัติ โดยหลักทั่วไปหรือโดยสากลอะไรก็ตามก็ควรใช้สภาผู้แทน

LIART

คำสั่งของสภาให้ไปทำการอื่นใดอัน
หนึ่งให้สำเร็จ แม้ในข้อบังคับจะไม่ได้อำ
ระบไว้โดยชัดแจ้งว่าคณะกรรมการ
อำนาจเรื่องใดเรื่องหนึ่งอันเกี่ยวกับการ
ปฏิบัติหน้าที่ของตนนั้นมาหาขอเสีย
ก่อนได้ ข้อบังคับไม่ได้กล่าวเช่นนั้น
แต่เราขอขงคดียกหลายคดี กฎหมาย
ทั้งหลายก็ ระเบียบทั้งหลายก็ยอมอยู่
ในหลักทั่วไปของการทำความหลักทั่วไป
ของระเบียบของกฎทั้งหลาย กรรมการ
ใดที่กระหนกในข้อนี้เป็นอย่างใด ในชั้น
พิจารณาบรรดาเรื่องเหล่านี้มา แต่จริง
กรรมการเองใดเลยกัน มาระเบียบ
วาระนั้นควรบรรจหรือไม่ควรบรรจ แต่
ในที่สุดคณะกรรมการก็มีความเห็น
พ้องต้องกันว่าในเรื่องคำปรารภนั้นเป็น
เรื่องสำคัญแห่งการร่างรัฐธรรมนูญ
หรือในการพิจารณาเกี่ยวกับการร่าง
รัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นกรรมการ
ควรหารือสภาก่อน ว่าพิจารณาอัน
เป็นวาระเริ่มแรกหรือจะหรือไม่ ถ้าหาก
กรรมการจะใช้อำนาจใช้ดุลพินิจเสีย
เองทำตามชอบใจเสียทุกเรื่องไป จะ
บรรจอะไรก็บรรจ ชอบใจบรรจก็บรรจ
ไม่ชอบใจ บรรจก็ ไม่บรรจ เช่นนี้แล้ว
ในความคิดของกรรมการเห็นกันว่า

นั้นจะเป็นการที่ว่า กรรมการพิจารณา
มีหน้าที่ของการหรือเผด็จการในการร่าง
รัฐธรรมนูญจนเกินไป กรรมการ
ทำอะไรได้คนเดียวแต่รับตำราใดคนเดียว
จัดปฏิบัติไม่ใช่ของเรานานาประเทศ
แล้วใดใครครองใดก็เลยเงินแต่พระ
โอรสกันบ้าง บารเณของเราเลยกันเอง
เมื่อเลยกันเองแล้วก็มีคนข้อเป็น
ปัญหา เมื่อเห็นปัญหาควรจะเสนอให้
สภาไตร่ตรอง ข้างเราอย่างเดียวกับ
ทหารไตร่ตรองให้ปฏิบัติการ ถ้าใน
กรณีเห็นสมควรก็อาจจะถามผู้บังคับ
บัญชาก่อนว่าให้ปฏิบัติการนั้นมีหลาย
ชั้น อันไหนควรจะทำก่อนหรืออะไรก่อน
จะเหมาะจะชอบไหม หรือเป็นความหมาย
ของผู้บังคับบัญชาที่ส่งเช่นนั้นหรือไม่ ก็
เป็นการชอบ คณะกรรมการก็เหมือน
กับรับคำสั่งเหมือนกับทหารภายใต้บังคับ
บัญชาเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นใน
ขณะใดที่กรรมการเห็นว่าเรื่องนั้นจะ
เกินต่อไปอาจจะเหมาะสมควรอาจจะเรียน
ปฏิบัติตามผู้บังคับบัญชาคือสั่งกันว่าเรื่อง
นั้นว่ากันเดี๋ยวหรือจะว่าไว้ทีหลังเช่น
ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะมองการกระทำของ
คณะกรรมการไปในด้านที่มีความ
เคารพต่อสภาเป็นอย่างยิ่ง ยิ่งกว่า

LIART

คณะกรรมการทำอะไร โดยปราศจาก
 ความรู้ปราศจากหลักการหลักเกณฑ์
 หรือทำอะไรโดยไม่มี ความแน่นอนใจ
 ท่านสมาชิกผู้เกียรติทั้งหลายขอขงคัย
 ของสถาน ขอ ๘๕ ทั้งความจริงข้อขงคัย
 เขียนว่า คณะกรรมการระเบียบวาระมี
 หน้าที่ค้นคว้าและรวบรวมหลักฐานสำคัญ
 อัน การพิจารณาในการร่างรัฐ-
 ธรรมนูญแล้วเสนอเป็นหัวข้อระเบียบวาระ
 ต่อประธานสภาเป็นคราว ๆ ข้าพเจ้าได้
 พังสมาชิกรัฐสภาผู้เกียรติของญัตติข้อขบราย
 เมื่อนั้น ข้าพเจ้าไม่ใช่สนใจขงคัยท่าน
 หรือค แต่ข้าพเจ้าได้ยืนยันเช่นนั้นจริง ๆ
 ท่านบอกว่าหลักฐานสำคัญนั้นต้องเป็น
 หลักฐานสำคัญที่ควรพิจารณาในการยก
 ร่างรัฐธรรมนูญ ในข้อขงคัยไม่มี คำ
 ว่าขงคัยในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ
 เพราะฉะนั้นเรื่องไม่ใช่ของที่จะ
 กรรมการคณะนั้นจะต้องไปเอาเฉพาะ
 หลัก ฐานสำคัญจะ ต้อง เขียน ไว้ ใน
 รัฐธรรมนูญ การที่เราจะหยิบอะไร
 ขึ้นพิจารณาหรือพิจารณาหลัง นั้น
 กรรมการถือว่า โดยหลักถือว่าเป็นหลัก
 ฐานสำคัญอันหนึ่งว่าเราทำอะไรก่อน
 อะไรหลัง เพราะว่าถ้าเราหยิบสิ่งทำ

หลังมาทำก่อนและทำไปแล้ว แล้วผิด
 หรือไม่เหมาะสมเป็นอุปสรรคการ ทำลาย
 หลัง เพราะฉะนั้นการพิจารณาอะไร
 ก่อนก็ การพิจารณาอะไรหลังก็ เป็น
 หลักฐานสำคัญ กรรมการจึงขอ
 ยืนยันในข้อนี้ ในการพิจารณาเกี่ยวกับ
 การร่างรัฐธรรมนูญหรือคณที่หนึ่งต้น
 ควรพิจารณาในการร่างรัฐธรรมนูญ ไม่
 ใช่ อัน ควร พิจารณาที่จะ เขียน ไว้ ใน
 รัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้น กรรมการ
 จึงเห็นว่ากรรมการเสนอ ใน
 ประการแรกด้วยความเคารพต่อสภาใน
 ฐานะเป็นสมาชิกสภาขบราย ใน
 ประการที่ ๒ ขบยืนยันว่าเป็นหลักฐาน-
 สำคัญอันหนึ่งอันควรพิจารณา ในการ
 ร่างรัฐธรรมนูญไม่ใช่การร่างรัฐธรรมนูญ
 ซึ่งมีความหมายต่างกัน ในประการ
 สุดท้าย ที่ท่านสมาชิกผู้เกียรติได้
 ขบรายเรื่องวาระพิจารณาข้อขบราย
 ก่อนหรือหลัง นั้น เป็นเรื่องระหว่าง
 กรรมการระเบียบวาระกับสภา ทำ
 เกี่ยวกับการมาทำการขบร่าง ไม่ อัน
 คณะกรรมการต้องขบขบขบขบขบเห็น
 แยก คณะกรรมการขบร่างรัฐธรรมนูญ
 นั้น ไม่ใช่มีหน้าที่ไปขบร่าง เมื่อ

LIART

สภาได้พิจารณาหลักสารสำคัญครบถ้วน
 กระบวนการความถูกต้องแล้ว คณะ
 กรรมการการร่างรัฐธรรมนูญจะ
 จะเริ่มทำงานเกี่ยวกับใด และการทำ
 งานเกี่ยวกับ โดยปกติเขาทำตามลำดับ
 ของสภา มีไปว่า มีบทบัญญัติอะไร
 ด้านใดเขาบอกว่าเรื่องนั้นๆ ใดกัน เขา
 ก็ทำไปเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำ
 ประมวล ถ้าสภาได้พิจารณาแล้วและ
 ว่าไปจนสิ้นกระบวนการ กรรมการการ
 ยกร่างจะต้องเริ่มเขียนรัฐธรรมนูญด้วย
 คำประมวล เพื่อให้สอดคล้องกับมติของ
 สภา แต่ก็ไม่ละเอียดไป เขาอาจจะรอไว้ที่
 หลังก็ได้ แต่โดยปกติเขาจะต้องนำเอา
 มาพิจารณา เช่นนั้น แล้วเขาเรียนต่อ
 สภาต่อไปอย่างเต็มที่ การกระทำจะ
 เป็นเช่นนั้น ไม่ใช่เขาพูดหรือ
 ของใครๆ ใดบอก เขาฟังทำงานมา
 แล้วในการร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๒
 แล้วเขาก็ทำอย่างนั้น แล้วมีหลายข้อ
 ที่ปรึกษาสภาก่อนอะไรกัน เพื่อยก
 ขาดให้ไปปฏิบัติกันต่อไป สมมติ
 ว่าสภามติว่าพิจารณาแล้ว คำ
 ประมวล กรรมการการร่างจะต้องไปทำอะไร
 กรรมการการ จะต้องออกไปประชุมกัน ใน
 รายละเอียดว่า คำประมวลควรจะอะไร

ทาง กรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ
 ถ้าเผื่อสภามติเช่นนั้น ก็ต้องทำเช่น
 นั้น แต่ก็เป็นไปตามหมายในส่วนตัว
 เขาเอง ในฐานะสมาชิกได้ก็ไป
 ไปแล้ว ก็เป็นไปตามหมายว่าสภามติ
 จะลงมติให้หรือไว้ก่อน เพราะฉะนั้น
 กรรมการการ จึงไม่ได้เสนอหัวข้อสำคัญ
 รายละเอียด เกือบ คำประมวลเข้ามา
 ด้วยความคาดหวังเช่นนั้น และสภามติ
 ลงมติให้พิจารณาแล้ว กรรมการการ
 ก็ต้องขอรับเรื่องไปบรรจุระเบียบว่า
 ด้วยหลักสารสำคัญ ใน เนื้อหาของ คำ
 ประมวลเสนอสภาเพื่อพิจารณาต่อไป ซึ่ง
 ในกรณีเช่นนั้นแล้ว สภามติก็ได้รับ
 ข้อเขอะแยะ เกี่ยวกับการประมวล
 เหตุการณ์เหตุการณ์ ทฤษฎี ที่ได้นำมา
 ๒๕ ปี ว่าการปกครองของเราควรจะเป็น
 ลักษณะลักษณะเพราะเหตุอะไร แล้ว
 จะเอากันอย่างไรต่อไป นี่เป็นเพียงยก
 ตัวอย่าง ไม่ใช่ว่ากรรมการการจะมา
 เสนอว่า จะพิจารณาแล้วแล้วกรอไว้
 ก่อน โดยไม่มีความหมาย ความจริง
 มีความหมาย ดังที่ใครๆ เรียนแล้ว
 ถ้าเผื่อลงมติให้พิจารณาแล้ว
 กรรมการการ จะต้องทำงาน อีก เขอะแยะ
 แต่ถ้าลงมติให้หรือไว้ก่อน ก็เป็นเรื่องที่

LIART

ภายหลัง อย่างนี้ ก็ชื่อท่านประธาน
และ ท่าน สมาชิก ได้ ไปรื้อฟื้น ใจ คณะ
กรรมการว่าท่านได้ไปผูกพันตาม
ข้อ ๘๕ โดยครบถ้วน โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง ได้ทำการค้นคว้าและรวบรวม
หลัก สาระสำคัญอันควรพิจารณา ใน การ
ร่างรัฐธรรมนูญ เพราะในการร่าง
รัฐธรรมนูญนั้นเราเมื่อ นอกจากเรื่อง
เขียนไม่เขียน เราอาจจะบอกเขาได้ แต่
ไม่ใช่ กรรมการจะ ทำ เสนอ ไป ทุก
เรื่อง ฎ มาปรึกษา ขอท่านทั้งหลายอย่าได้
คิดไปว่า กรรมการนั้นไม่รับผิดชอบ
กรรมการรับผิดชอบทุกประการ และ
ไม่ใช่เรื่องจะมาถามกันบ่อยๆ เพื่อคุณค่า
ปรารถนา เช่นเรื่องแรก ก็ต้องถาม และถาม
ด้วยความเคารพ ทั้งกราบเรียนมาน

นายพลตำรวจโท บรรลือ
เรื่องตระกูล: ปัญหาที่พิจารณาใน
สถานก็คือว่า ค่าปรารภจะควรพิจารณา
ในขณะหรือว่าหรือไว้ก่อน อันผม
เข้าใจว่าตัวหนังสือที่เขียนไว้เห็นชัดเจนน
พอที่คณะกรรมการได้ สมาชิกสภา
ก็พอจะเข้าใจโดยคำเหล่านี้ ทว่าควร
จะพิจารณา ใน ขณะ หรือ จะ รอ ไว้ก่อน
ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเกี่ยวข้องกับ
ข้อบังคับของสถานที่สถานที่ใดมีมติไปเมื่อ

คราวก่อนว่าให้รอไว้ก่อน ในกรณี
รอไว้ก่อนนั้นอาจจะมีการ ติดตามตาม
ซึ่งกันและกัน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
นอกจากประเด็นไป คือคุณจะต้องขอไปราย
ว่าขอเสนอหรือจะเอาไว้ ไม่ใช่ให้
พิจารณาแล้วปรารถนา คือว่าจะถอนระเบียบ
วาระหรือว่าจะคงเอาไว้

นายพลตำรวจโท บรรลือ
เรื่องตระกูล: กระผมขอเรียนว่าโดย
เฉพาะอย่างยิ่งมีมติ คำ สภาได้ลงมติไป
แล้ว คิดว่าให้รอไว้ก่อน เมื่อสภาได้มี
มติไว้แล้ว

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
ยังครบ ยังไม่ได้ลงมติ สภายังไม่ได้
ลงมติในเรื่องนี้ ยังไม่ได้ลงมติ

นายพลตำรวจโท บรรลือ
เรื่องตระกูล: เมื่อคราวก่อนนั้นเรามี
มติว่าให้รอไว้ก่อน แล้วเรานำเอาเข้ามา
พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ท่านประธานท
เคารพ กระผมขอกราบเรียนว่าโดย
เฉพาะอย่างยิ่งคำปรารภนั้นสมควรที่จะไต่
พิจารณา ใน ขณะ หรือ จะ รอ ไว้ก่อน
โดย เฉพาะ อย่าง ยิ่ง ใน เรื่อง ที่ คณะ
กรรมการ ได้ เสนอ คำปรารภเข้ามาแล้ว
กระผมเห็นด้วย ใน เรื่องว่า คำปรารภใน

LIRT

การร่างรัฐธรรมนูญนั้นจำเป็นต่องานที่จะ
ทำต่อไปภายภาคหน้าในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.
๒๕๖๕ ตลอดจนการร่างรัฐธรรมนูญฉบับ
ต่อไป ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ได้
มีคำปรารภที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
ในเรื่องการจะเขียนรัฐธรรมนูญต่อไปก็
เกิดคำถามขึ้นที่จะต้องเขียนคำปรารภไว้
ด้วยว่า เรามีความจำเป็นอย่างไรที่จะต้อง
เขียนรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพราะฉะนั้น
เรื่อง คำปรารภนั้น ก็จำเป็นต้องเขียน
แต่อาจจะเขียนในชั้นพระบรมราชโองการ
คณะรัฐมนตรีว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ได้ถอนกลับไปเสียก่อน

นายเล็ก จุลฉานนท์ : ก่อนนั้น
ข้าพเจ้าขอแสดงความคิดเห็นใน
การมาจัดการระเบียบวาระเป็นอย่างมากใน
การที่เมื่อได้พิจารณาถึงว่าคณะกรรมการ
๔ คณะที่ใดที่จะเป็น คณะกรรมการ
พิจารณาระเบียบวาระ ในชั้นนี้ ได้ทำงาน
อย่างหนักมาก ข้าพเจ้าจึงขอสรรเสริญ
ในความวิริยะอุตสาหะของท่าน สำหรับ
ส่วน ตัว ท่าน กรรมการ แต่ละ คน นั้น
ข้าพเจ้าขออภัยถึงว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณ
วุฒิมีความปรือสามารถทุก ๆ ท่าน และ
ด้วยคุณวุฒิความสามารถของท่าน
อันเช่นนี้ ข้าพเจ้าจึงขออวยพรว่าท่านมี
สิ่งใดก็ได้ ขอให้ท่านขอมาเถิด ข้าพเจ้า

รับรองว่าในส่วนตัวข้าพเจ้าไม่ถือว่าเสีย
การขอคัดเลย ปัญหาพิจารณาใน
วันนี้เป็นปัญหาที่หนักไปทางความ
ข้อของคดีข้อ ๘๕ ซึ่งได้พูดกันมาหลาย
ครั้งแล้ว ความในข้อของคดีข้อ ๘๕
บอกว่า คณะกรรมการระเบียบวาระมี
หน้าที่ความและรวบรวมหลักฐานสำคัญ
อันควรพิจารณาในการร่างรัฐธรรมนูญ
แล้ว เสนอเป็น หอ ข้าราชการ วาระ เป็น
คราว ๆ ไป ก่อนอนข้าพเจ้าขอกราบเรียน
ว่า ข้าพเจ้าเองได้มีโอกาสเป็นกรรมการ
พิจารณาพิจารณาข้อของคดีฉบับนี้ ถ้า
ข้าพเจ้าไม่ผิดข้าพเจ้าจำได้ว่าได้เคย
ใช้ในข้อ ๘๕ นี้ว่าได้พิจารณาอันนี้อย่าง
มากทีเดียวว่าจะหาข้ออะไรที่ทรง
หนักหนักขึ้น ๆ และรัดกุมแล้วให้
หนักหนักขึ้น ไปใน ทาง ว่า ส่งต่อ คณะ
กรรมการระเบียบวาระมีหน้าที่ความ
ข้อ ๘๕ นี้จะเสนอไปยังสภานิติบัญญัติ
หรือไม่ ขอให้เสนอให้เป็นการแท้ ๆ จริง ๆ
ไม่ใช่หลักการที่ไม่สำคัญ ในที่สุดก็ได้
เห็นว่า หลักสำคัญ เพราะเหตุว่า
เห็นว่า คำว่าหลักฐานเป็นประการแรก
แล้วว่าสิ่งนั้นจะต้องเป็นหลักฐานในการร่าง
รัฐธรรมนูญ คำว่า “สาร” ก็แปลว่าเนื้อ
แท้หรือแก่น ไม่ใช่เปลือกไม่ใช่กะพ และ

LIART

นอกจากนี้ยังมีคำว่า สำนึก อีก เพราะฉะนั้นคำว่าหลักสารสำคัญมันโดยรวม ความหมายของถ้อยคำแล้วจะเห็นได้ชัด ในตัวของมันเองว่าต้องเป็นหลักด้วยแล้ว ต้องเป็นแน่แท้หรือต้องเป็น แก่นที่สำคัญ ด้วย เพราะฉะนั้นในข้อของคย ๔๕ จึงได้บัญญัติไว้เช่นนั้นว่า ให้คนความและรวบรวมหลักสารสำคัญ ขยายความว่าผู้ตกทอดลง จะพิจารณาว่า ค่า ประสงค์จะควรพิจารณา ในขณะหรือจะรอไว้ก่อน นั่นเป็นหลักสารที่สำคัญหรือไม่ ข้าพเจ้าขออธิบายว่า ค่า ประสงค์ของกฎหมายทั้งหลาย รวมทั้งหมก คอยนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญหนักนาคำสำคัญขออธิบายว่าควรจะมี แต่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยที่จะถือว่าค่าประสงค์เป็นหลักเป็นสาร หรือไม่ เป็นหลักและไม่ใช่เป็นแก่นของการร่าง รัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นด้วยความคัด เห็นส่วนตัวของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าถ้าจะพิจารณาค่า คอย ค่า ในข้อ ๔๕ ของข้อบังคับแห่งสถานแล้ว ผู้ตกทอด ค่า ประสงค์ จะ ควร จะ รอ ไว้ หรือ จะ ควร พิจารณาไปนั้น จึง ไม่ใช่ หลัก สาร สำคัญ เป็นความเห็น ในส่วนที่การแปล ถ้อยคำ ในข้อของคย ข้อ ๔๕ ข้าพเจ้าขอ ให้กลับไป วนจลยว่าตามข้อของคยข้อ ๔๐ โดยบัญญัติไว้ว่าผู้ตกทอดและขอปรึกษาทางฝ่าย นอกจาก

ผู้ตกทอดกล่าวในข้อ ๓๓ ให้ที่ประชุม วนจลยโดยการออกเสียงลงคะแนนไม่ว่า จะมีผลคดีหรือไม่ เมื่อปรากฏว่า ผู้ตกทอดเห็นว่า ค่า ประสงค์จะ ควร พิจารณา ในขณะหรือจะรอไว้ก่อน ข้าพเจ้าเห็น ขาคัยตามข้อของคยข้อ ๔๐ ดังที่กล่าว สถานจะต้องให้ลง มติว่าจะ ให้หรือพิจารณา ค่า ประสงค์ ไปก่อนหรือว่าจะ ให้พิจารณา ในขณะ การพิจารณา ค่า ประสงค์นั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่า เป็นหน้าที่ของกรรมาธิการยกร่าง ถ้าสมมติว่าสถานมมัตว ให้พิจารณา ค่า ประสงค์ ในขณะ ข้าพเจ้า อยากจะขอ ให้ท่านกรรมาธิการพิจารณา ระบียบวาระได้โปรดเอาใจท่านมาใส่ใจ ของผู้ยกร่างรัฐธรรมนูญบ้างว่า ถ้า ท่านยังไม่ได้ยกร่างเลย ท่านจะเขียน ค่า ประสงค์ได้ไหม ท่านเขียนหนังสือ อ่านเล่นหรือสารคดีอะไรก็ตามไปจนจบ ท่านก็จะมาเขียนคำนำได้ แต่ก่อนที่ ท่านจะเขียนเรื่องไปในหนังสือเล่มนั้น ที่ ท่านจะมาเขียนคำนำกันได้อย่างไร ฉะนั้น จะเห็นใจกรรมาธิการ ยกร่างรัฐธรรมนูญ บ้างว่าถ้าสถานมมัตว ให้พิจารณา ค่า ประสงค์ ก่อนคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ จะทำได้ไหม เพราะเหตุว่าตามมาตรา ๑๐๐ ซึ่งท่านสมาชิกกลุ่มเกริก

LIART

กรรมวิธีการใดดีกว่าค่าพารามิเตอร์
ข้าพเจ้าถาม เพราะเหตุว่าในมาตรา
๑๐๐ ของร่างพระราชบัญญัติ
รัฐธรรมนูญมีหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ
ในการยกฐานะและสาระสำคัญของ
อธิปไตยของสภา เพราะฉะนั้น
สภานี้ยังอยู่ในมือข้าพเจ้า ข้าพเจ้า
พิจารณา ค่าพารามิเตอร์ ก่อน อย่างไร ข้าพเจ้า
เข้าใจว่า จะเป็น ความลำบากยากยิ่งแก่
กรรมวิธีการ ยก ร่าง รัฐธรรมนูญ โดยที่
ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้แล้วว่าข้าพเจ้าเห็นใจ
และ เชื้อ ใน คณะนี้ ความสามารถของ
กรรมวิธีการพิจารณาระเบียบวาระ ข้าพเจ้า
ความทั้งหลายที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมานั้นเป็น
ข้อ ความ ซึ่งข้าพเจ้า ขอ แสดง ความ
และโดยความคิดเห็นของข้าพเจ้า ตามนัย
ซึ่งกล่าวมานั้น ข้าพเจ้าเห็นพ้องกับ
เสนอญัตติว่าญัตติที่คณะกรรมวิธีการ
พิจารณาระเบียบวาระเสนอมานี้ไม่ควรจะ
ไต่รับการพิจารณาของสภานี้ โดยเหตุผล
ตามนัยที่กล่าวมา

นายบุญชนะ อัดถาทร : กระผม
มีความรู้สึกเห็น ตรง กันข้ามกับท่าน
สมาชิกที่ได้อภิปรายเมื่อก่อน เพราะว่าค่า
พารามิเตอร์ความจริงเป็นเรื่องที่หลักการ
สำคัญอย่างยิ่ง จะไปเปรียบเทียบกับค่า

พารามิเตอร์อันยากนานนั้นเห็นจะไม่
เพราะ ค่าพารามิเตอร์เป็นประตูกึ่งหนึ่งซึ่งแสดง
ถึงภาวะการณ์ในอดีต ในปัจจุบันและ
อนาคตหรือความประสงค์ของสภา
กฎหมายรัฐธรรมนูญว่าจะเป็นอย่างใด
ความประสงค์ที่จะให้รัฐธรรมนูญไปใน
รูปใด นี่เป็นหลักการใหญ่ของการที่จะ
ต้องปรากฏไว้ในคำปรารภ ฉะนั้นจึง
ถ้ามีหลักการสำคัญอย่างอื่นควรจะ
พิจารณา ทบทวนการที่จะต่อไปพิจารณาใน
ภายหลัง กระผมมีความรู้สึกว่ามันน่าจะ
ทำ คือควรจะพิจารณาคณะกรรมวิธีการ
ไต่เสนอมาเสียเสียทีเดียว ถ้าจะยกไป
พิจารณาภายหลังจากที่ไต่การยกร่าง
รัฐธรรมนูญขึ้นแล้ว ก็หมายความว่าเรา
ได้เขียนกรอบของรัฐธรรมนูญนั้นตามรูป
ซึ่งเราได้วางจนสำเร็จแล้ว ถ้าเรา
คำปรารภไว้เสียก่อน แล้วจึงถึงสภา
ในอดีตในปัจจุบันและความมุ่งหมายใน
อนาคตก็หมายความว่า เราได้เขียนวง
กรอบของรัฐธรรมนูญนั้นไว้เพื่อคณะร่าง
รัฐธรรมนูญจะไต่ร่างรัฐธรรมนูญ จะไต่
ร่างรัฐธรรมนูญให้เห็น ไปตามความ
ประสงค์ของสภา ไม่ใช่ให้คณะ
กรรมวิธีการไปยกฐานะออกนอกเหนือออกไป
เป็นเรื่องๆและมาเขียนวงกรอบในภายหลัง

LIART

การจะทำกิจการใหญ่ ๆ ทุกอย่าง กระบวนการ
คิดว่าเราจะต้องมีวงเขต หรือเฟรมเวิร์ค
(Frame-work) หรืออะไรทำนองนั้นเสีย
ก่อน แล้วเราจึงจะเขียนร่างหรือทำงาน
ตามวงเขตหรือจุดประสงค์นั้น ๆ ใด เรา
ทราบกันดีแล้วว่า การร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิวัติเมื่อ ๒
๖ เมษายนแล้ว และผลของการปกครอง
ของเราพัฒนาไปในระยะ ๒๐ ปีเศษตามแบบ
รัฐธรรมนูญเป็นต้นมา ก็เปลี่ยนแปลงไป
เกินครึ่งเป็นคราวหนึ่งแล้ว และเหตุการณ์
ทางบ้านเมืองก็เปลี่ยนไปโดยไม่รีบร้อน จึง
มีการปฏิวัติเกิดขึ้น เมื่อมีการปฏิวัติเกิด
ขึ้นคณะปฏิวัติก็มีความประสงค์ที่จะร่าง
รัฐธรรมนูญไปในทางที่ให้เป็นผลดีที่สุด
แก่การปกครองของประเทศไทย เพราะ
ฉะนั้นการพิจารณาคำปรารภนั้น ควรจะ
แสดงไว้ให้ชัดแจ้งเสียก่อน และอาจจะ
พิจารณาได้โดยไม่จำเป็นต้องให้ถ้อยคำ
ปรารภไปพิจารณาในภายหลัง ทั้งนี้เพื่อ
จะให้ชัดเจนสมมติฐานที่เราจะร่าง
รัฐธรรมนูญให้เกินไปตามความประสงค์ของ
คณะปฏิวัติและของสมาชิกทุก ๆ ท่านซึ่งเป็น
สมาชิกของสภาร่างรัฐธรรมนูญ

น กระผมฉาไผ่คกขยสวรสาคญมอญ
๒ ขบ คช ๑. การทศณะกรรมาธิการ
เสนอขอพรขอรรเบยบ การนเจามาเนการ
ขอปรกษาหารอเพใหการทางานการนไท
ดำเนินไปโดยเรียบรอย ไมมีข้อขงคัยใด
ที่จะมาทานแสร ในทางปฏิกตการทศณะ
กรรมาธิการหารอนกเนการสมศวร น
ขอพาง อากศคหะงคณะกรรมาธิการขอ
ขนยนวาการทระพาวณาเรองไทเมือโค
นน คณะกรรมาธิการลธวาเปนผลกลสาร
สำคัญในการวางรัฐธรรมนญ สำหรบั
ขบ ๑ นกระผมเลงกเหนวาคณะกรรมา
การจะปรกษาหารอเรองอะไรทศนามอย
หมายนณคณะกรรมาธิการเสนอขอปรกษา
หารอไท ขอณกระผมไมเคยง แตท
กระผมอาจคเอยงเรองแบของขบมคร
คอกการทศณะกรรมาธิการขอปรกษาหารอ
สถานนกศวรแบกเปเรองพางวาขอ
ปรกษาหารอสถาวราคาสวรรณสภาเราค
ระพิจารณาในขณะนหรือว่าจะรอไปถ่น
ไมใช่มาจคเป็นทวัชขอรรเบยบการตามนนิ
ความหมายของขบขงคยการประชมขอ
เพื่อใหสถนพิจารณา ถามาเนหว
ขอรรเบยบการแลวเขนเรองขงเมือสภา
ลงมติขงไรแล้วคองแรงไปให้คณะ
กรรมาธิการยกวางวชิตรวมณเขาเพื่อ

ดำเนินการ ๗ อย่าง ไรมาตรา ๑๐๐ ตกไป
ก็ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญ คณะผม
เถียงว่าวิธีการมันก็คล้าย ๆ กัน แต่ว่า
เหตุผลกันขยันทหนึ่งคือบอกว่าไม่ได้
เสนอมาเป็นหัวข้อระเบียบวาระในการ
พิจารณาว่ารัฐธรรมนูญแล้วคณะผมไม่
ค้านไม่ว่ากรรมการหรือกรรมการ
ใดก็ตามถามเรื่องที่จะขอปรึกษาหารือสภา
ซึ่งเป็นสมมุติหมายให้ไปทำแล้วกลับมา
เสนอได้ แต่เรื่องไม่ได้เรื่องอย่างนั้น
เป็นเรื่องที่เสนอเข้ามาในหัวข้อระเบียบ
วาระการพิจารณาว่ารัฐธรรมนูญ เมื่อ
เป็นหัวข้อระเบียบวาระแล้วก็ต้องทำตาม
ระเบียบวาระก็ต้องเห็นหัวข้อที่สำคัญ
สำคัญ ข้อที่ ๒ คณะกรรมการยืนยันว่า
การที่จะพิจารณาเรื่องใด เมื่อไรนั้นแหละ
เป็นหลักสำคัญสาระ ขอนัดพิจารณา
ถึงการกระทำของคณะกรรมการแล้ว
จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการไม่ได้ถือว่า
เป็นหลักสำคัญเลย ทั้งจะเห็นได้จาก
การที่เสนอหัวข้อระเบียบวาระมาจะเป็น
เอกรัฐหรือจะไม่ใช่เอกรัฐอย่างนั้นคณะ
กรรมการไม่ได้สนใจถามคำถามเลยว่า
จะพิจารณาเกี่ยวกับหรืออะไรก่อน ถ้า
คณะกรรมการถือว่าการพิจารณาเรื่อง
ใดเกี่ยวกับ หรืออะไรก่อนอะไร เป็นหลัก

สำคัญแล้วคณะกรรมการก็ควรที่จะชอบที่
จะต้องเสนอมาทุกเรื่อง มีคะแนนแล้ว
กรรมการถือว่าไม่ถูกต้องตามข้อบังคับและ
ไม่กระทำการตามหน้าที่ เพราะเรื่องใด
ซึ่งเป็นหลักตามข้อบังคับกรรมการจะ
ต้องเสนอให้สภานิติพิจารณา

พลเอก ประภาส จารุเสถียร
(ประธานกรรมการ) : เท่าที่
คณะผมได้ฟังอภิปรายของท่านสมาชิกผู้
เถียงกันแล้วก็รู้สึกข้อใดหลายประการ
ที่อยากจะกราบเรียนให้สภานิติช่วยกัน
พิจารณาแม้แต่ในการอภิปรายในหัวข้อที่
ว่าจะตกข้อไหนหรือไม่ตกเท่านี้ถึงมีการ
ลงมติไปถึงว่าควรจะเขียนคำปรารภก่อน
เสียด้วยซ้ำไปเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าเป็น
ปัญหาเรื่องการที่จะเขียนคำปรารภนั้นว่า
ควรจะเขียนก่อนหรือรอไว้ก่อน เพราะ
ว่าสาระสำคัญแฝงอยู่ในนั้นหลายเรื่อง
และมีสมาชิกบางท่านก็ได้กล่าวว่ายกตัว
อย่างในข้อเอกรัฐและสหรัฐ ในเรื่อง
เอกรัฐและสหรัฐนั้นไม่เหมือนกับคำ
ปรารภที่เป็นบทความที่เราจะกล่าวถึงเหตุผล
หลักการสาระสำคัญและความต้องการ
ของรัฐธรรมนูญนั้น ๆ แต่ส่วนเอกรัฐ
และสหรัฐนั้นเป็นเนื้อแท้เป็นตัวของมัน
เองพอที่จะยกยกขึ้นมาเป็นหัวข้อว่าจะ

LIRT

ร่างใด นักรบต่างกันขี้อย่างนักรบสมก
 รัสกวางอนนิกเป็นเรของของกาวตความ
 ของสภานวาระไรที่จะเป็นเรของของเนอเท
 หรือกไม่เนอเทอะไรที่คววจะเป็นเร
 ปรกษาหรือว่าคววจะอยู่ในหวัชชวาระเร
 แสดงอย่างไรกการรวมการนชอปฏิเ
 ขยข้อหนึ่งว่าที่ทั้นวการรวมการนทผก
 ขั้ตบงคณน นโตพุกยกันหลายทั้น
 ขางทั้นที่โตกล่าววาคณะกรรวมการ
 ทผกขยขังคณนกรรวมการไม่ได้ทผก
 ขยขังคย โตทำโดยถูกตลตามทผกขย
 อนุญาตไว้แล้ว เพราะฉะนั้นในเร
 ษะมาตคอกอนน กขคให้สภานเป็น
 คคสันและชชาติ กรรวมการขคณนค
 นอรัยทกประการ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 เมื่อไม่ท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว
 ข้าพเจ้าขอมติของสภาว่าสมควรจะยกเลิ
 ทวชธระเบียบวาระท๓ก. ๑ คือคำปรารภ
 น หรือให้คงไว้ ท่านผู้ใดเห็นว่าคววจะ
 ยกเลิก โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๒ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ท่านผู้ใดเห็นว่าให้คงไว้คำวาระเบียบวาระ
 โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๘๔ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 เป็นอันว่าต่อไปนี้จะใช้พิจารณาในเรื่องคำ
 ปรารภว่าจะพิจารณาในขณะนั้นหรือจะรอก
 ไว้ก่อน เชิญอภิปรายได้

พระศุภยพากย์สวณัฒ : ใน
 เรของคำปรารภที่จะพิจารณาคววนหรือจะ
 รดไปน ผมใคร่จะขกกราบเรทว่าในคำ
 ปรารภแนม ๒ ค่าง คือว่าตามกฎหมาย
 เก่าละก คำปรารภตามพระราชบัญญัติ
 ต่าง ๆ เขียนเป็นเฟรมเวิร์ค (Frame-
 work) ค่างทั้นสมาคณผู้มเกยรคเม
 กกล่าวไว้ ทางโรงศาลจะตีความใน
 กฎหมายอะไรมกพิจารณาคำปรารภเป็น
 สำคัญ จะได้รู้ว่าความม่งหมายเป็นช่าง
 ไรอะไรคคไรพวกัน แต่ว่ามาในสมัย
 หล่งน คำปรารภมกเขียนสั้นทสุด โดย
 เฉพาะอย่างกมกจะเขียนว่าสมควรปรก
 ปรกแก่ใจหรือสมควรคววเป็นกฎหมาย
 อย่างนั้น อย่างนั้น อย่างนั้นเรกกว่าเป็น
 แบบไม่ค่อยไต่ส แต่ว่ามีทางออกตาม
 พระราชบัญญัติต่าง ๆ นน ถ้าหากเห็นว่า
 รมทลกลำคณหรือแก่ใจกฎหมายลำคณ
 ไปเขียนไว้ทผกขยเหตุเช่นอย่างว่า พระ
 ราชบัญญัติสญชาตเทมเจ้าชัญญทไว้ว่า
 คนต่างทาวจะคยอยู่ในเมองไทย ๑๐ ปี
 ่อนแล้ว ถ้ามีความประพคตและม

LIRT

สภาพเป็นหลักฐานจึงขอแปลงชาติไทย
แต่ว่ามาตอนนั้นเขยิบมาเพียงเวลา ๕ ปี
ก็อาจจะต้องเขียนคำขอแรงเกินความเหตุ
ไว้ เพื่อให้เข้าใจ เพราะฉะนั้นขอยัง
ไม่มีปัญหาอะไร แต่ว่าเฉพาะอย่างยิ่ง
คำปรารภในรัฐธรรมนูญนั้นทุกฉบับมา
เป็นฉบับถาวรแล้วละก็ กล่าวแต่ฉบับเหตุ
เป็นอย่างไร ก็อ่านามาอย่างไร แล้ว
พระมหากษัตริย์ทรงยินยอมอะไรพวกนี้
และมีหลักการอย่างไร ๆ เรียกว่าเป็นคำ
ปรารภโดยพิสดาร เมื่อก่อนนี้เป็นหัว
ข้อสำคัญมาก ในการที่จะพิจารณาว่า
รัฐธรรมนูญนั้นหมายความว่า ถ้าหาก
จะให้เขียนจะพิจารณาในเวลานี้ เรา
ก็ยังไม่รู้ว่าหลักการสำคัญที่สภาจะลง
ความเห็นข้อไหนเอาข้อไหนไม่เอา อย่างที่
ท่านสมาชิกผู้ที่มีเกียรติว่าจะมีสภาเดียว
หรือสองสภา หรืออาจจะไปลงว่าสภ
ควรจะรับเลือกตั้งมาหรือไม่ อะไรพวกนี้
หลักการใหญ่ ๆ อย่างนี้ เวลานี้เรายังไม่
ได้ข้อหรือไม่ได้รวบรวมให้เสร็จครบ
ถ้วน เพราะฉะนั้นผมคิดว่าคำปรารภ
เขียนเวลานี้เขียนไปอย่างนั้นเขียนไม่เรียบร้อย
จึงควรจะรอไว้เมื่อหลักการสำคัญ
อัน ๆ เสร็จแล้วจึงค่อยพิจารณาต่อไป ผม
เห็นอย่างนี้

พันเอก พงศ์ เกษะนันท์ : ผม
มีความคิดเห็นตรงกันข้ามกับท่านสมาชิก
ผู้ที่มีเกียรติเมื่อก่อน เพราะคำปรารภอย่าง
ที่ท่านสมาชิกผู้ที่มีเกียรติคนก่อนกล่าวว่า
เป็นกรณีสัญญ ในการร่างรัฐธรรมนูญ
ให้ใช้ว่าเราจะร่างกันได้ง่าย ๆ จะต้อง
มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองกันเป็นการ
ใหญ่ ถ้าเปลี่ยนไม่ตกเสียเลือดเนื้อ
เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
ครั้งนี้ คณะปฏิวัติไม่มีความมุ่งหมาย
จะถอนการปกครองจะนำเอาคำปรารภ
ซึ่งคณะปฏิวัติ หรือหัวหน้าคณะปฏิวัติ
ท่านได้ปรารภเอาไว้ระหว่างบรรดาคณะ
ปฏิวัติว่าทำไมถึงต้องเปลี่ยนแปลงการ
ปกครอง สาเหตุเป็นอย่างนี้แล้วก็ตาม
จะวางแผนไว้ให้การปกครองประเทศนั้นไป
ในรูปไหนไปในกรอบไหน เพราะฉะนั้น
การเขียนร่างรัฐธรรมนูญจึงจำเป็นต้อง
ต้องเข้ากรอบนั้นเอาไว้ จึงอยู่ครบ
จะหยิบยกรายละเอียดมาพูดกันในวัน
หรือสัปดาห์ไหนนั้น ไม่อาจจะกระทำได้ แต่
ว่าอย่างไรก็ตามต้องให้หลักไว้ว่าจะถ
ยคนแนวไหน ในการจะเขียนคำปรารภจะ
ถนัดเอาแนวคำพูดหัวหน้าคณะปฏิวัติ
ท่านได้กล่าวไว้ คณะปฏิวัติได้ปรารภ
กันไว้อย่างไร หรือถ้าพระบาทสมเด็จพระ

LIART

พระเจ้าอยู่หัว ท่านเคบ ไตรยสังอะไร
ข้างเกยวอยเรือน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ:
อธิบายให้เข้าใจหน่อยว่าจะพิจารณา
ขณะหรือขอเวลา

พันเอก พงศ์ เกษะนันท์ :
กระผมเห็นว่าควรจะเอาไว้นั้นแล้ว
เสนอหลักการว่าควรจะได้ร่างหลักไว้ว่า
จะหยิบยกคำปรารภของใครขึ้นมาเป็น
หลักในการเขียน

พันเอก บุญเรือน บัวจรรณ :
กระผมมีความเห็นตรงกันข้ามกับท่าน
สมาชิกที่มาอธิบายเมื่อก่อน ทงนกับของ
ด้วยเหตุผลว่า กระผมเห็นว่าการจะ
พิจารณาว่าคำปรารภนั้นควรพิจารณา
ก่อนหลังอย่างไร โคนั้นหลักสำคัญมีอยู่ว่า
เราควรพิจารณาว่าคำในคำปรารภนั้นจะมี
หลักสำคัญหรือหลักการ หรือมี
กรอบหรือขอบเขตอันใดที่จะใช้ในการร่าง
มาตราต่างๆ ไปของรัฐธรรมนูญหรือไม่
ถ้าหากถามและจำแนกที่จะต้องใช้ก็ควร
พิจารณาก่อน แต่ถ้ามองว่าไม่มีหลัก
สำคัญหรือหลักการที่จะต้องไปใช้
ซึ่งในการร่างมาตราต่างๆ ไปของรัฐธรรมนูญ
แล้ว ผมคิดว่าเราควรจะต้องไว้ก่อน

เนื่องด้วยเหตุผลอย่างนั้นเมื่อเรามาถกกันใน
คำปรารภของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
จักร ซึ่งมาอยู่แต่ก่อนนั้น เราจะเห็น
ว่าในการร่างนั้นมิได้มีเพียงหลักการ
สำคัญหรือหลักการอันใดแน่นอนที่จะใช้
ในการร่างมาตราต่างๆ ไปของรัฐธรรมนูญ
เป็นแต่เพียงพูดถึงเหตุผลหรือว่า
สาเหตุความเป็นมาของรัฐธรรมนูญเท่า
นั้น นอกเหนือจากประการหนึ่ง หลักประการ
หนึ่งคือในการที่เราจะมาประชุมกันในที่
นี้เพื่อพิจารณาในเรื่องหลักการสำคัญแต่
ละเรื่อง ซึ่งคณะกรรมการระเบียบ
วาระได้เสนอเข้ามาพิจารณา ทงนกับเพื่อ
ใช้เป็นหลักฐานในการร่างมาตราต่างๆ ไป
ของรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว จึงเห็นว่าใน
การที่จะร่างรัฐธรรมนูญเราได้อาศัย
หลักการสำคัญมาพิจารณาการ
ระเบียบวาระเสนอมาเป็นหลักในการร่าง
แล้ว เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าคำปรารภ
ควรจะต้องไว้ก่อน

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช :
กระผมขอขอรบกวนประธานเป็นทพช่วย
คลายความโง่เขลาเบาะชัญญาของตัวเองได้
กระผมเองได้ทราบข้อเท็จจริงไปนค
เมื่อเรานี้ได้เข้าเป็นวาระแล้ว กระผม

LIART

อยากขอประธานกรรมาธิการถามว่า ถ้าหากว่าสภาลงมติว่าให้หรือไว้ก่อนก็ดี หรือให้พิจารณาเถวณกต แล้วทนายอะไรต่อไป คือว่าส่งมติสภาไปให้กรรมการร่างให้ร่างเป็นบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่าให้หรือคำปรารภไว้ก่อนกระนั้นหรือ หรือให้พิจารณาเถวณกระนั้นหรือซึ่งทุกรูปจะ ต้องเป็นไปตามข้อบังคับหรือว่าส่งเรื่องกลับไปให้กรรมการระเบียบวาระให้ตั้งสารสำคัญเข้ามาอีกกว่าคำปรารภนั้นจะมีสารสำคัญพอกันได้อย่างไรบ้าง เพื่อสภาจะได้พิจารณาหรือว่าเมื่อลงมติให้พิจารณาเถวณแล้ว สภาก็พิจารณาเรื่อยไปแต่โดยจะเขียนคำปรารภว่าอะไรบ้าง ผมรู้สึกเรื่องสับสนอยู่ยังไม่เข้าใจ เป็นความงៃของกระผมเองจริง ๆ ขอประธานขอรบกวนท่านประธานแทนทพชช่วยชี้แจงให้กระผมเข้าใจด้วย ไม่อย่างนั้นพิจารณาไม่ถูก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ต่อจากสภาลงมติขอที่จะพิจารณาในขณะนี้ต่อไปก็เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการร่างระเบียบวาระไปวางสารสำคัญเสนอสภาต่อไป แล้วมาเสนอสภาใหม่ แต่ถ้าหากว่าสภาลงมติขอไว้ก่อน หมายความว่าเรายังไม่พุดถึง

นายมนู บริสุทธิ์ : สำหรับข้อระเบียบวาระที่จะให้พิจารณาเถวณหรือหรือเอาไว้ก่อนนั้น กระผมเห็นว่าถ้าหากว่าสภาลงมติอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วต้องแจ้งมติตนไปให้คณะกรรมการร่างร่าง รัฐธรรมนูญ ตามข้อบังคับของสภา ข้อบังคับของสภาข้อที่ ๘๘ มีบัญญัติไว้ชัดว่า “เมื่อสภาได้ลงมติว่าลงมติแล้วให้สภาได้ลงมติเป็นประการใดแล้ว ให้แจ้งคณะกรรมการร่างร่างเพื่อกำเนินการต่อไป” แล้วเมื่อสภาได้ลงมติแล้วให้เขาเป็นหัวข้อระเบียบวาระใด โดยถือเป็นหลักสาร สำคัญใน รัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นเมื่อสภาลงมติว่าให้ร่างเถวณประธานสภาจะต้องแจ้งมติสภาไปให้กรรมการร่างร่างรัฐธรรมนูญเขา หรือจะให้หรือเอาไว้ก่อนก็ต้องแจ้งไป ส่วนการที่จะไปเขียนอย่างไรนั้นกระผมก็ไม่รู้ว่าเขาจะเขียนอย่างไร แต่ว่าสภาก็ยอมร่างแล้วเป็นหัวข้อระเบียบวาระใด ถ้าหากว่าสภาลงมติว่าให้พิจารณาเถวณก็จะพิจารณาอะไรกัน ไม่มีหัวข้อระเบียบวาระ คือไปว่าให้พิจารณาอะไร ๆ เรื่องก็ถามท่าน ก็หมดเรื่องกัน หรือว่าให้หรือไปก็ถามเหมือนกัน กรรมการร่าง

รัฐธรรมนูญทำอะไรแรงให้เขา ๆ ก็ไม่ได้ทำอะไรเลย เพราะฉะนั้นกระผมได้แพ้ไหวคไปเมื่อตะกั้นเพราะไม่เห็นด้วยคือโปรซีเจอร์ (procedure) ต่อไปชักกันหมด เรื่องเป็นอย่างนั้น

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 คอกรรมาธิการร่างทราบดีแล้วไปก็ทำอะไรไม่ได้ จนกว่าสภานจะพิจารณาต่อไป

หลวงประกอบนิติสาร : ขาพเจ้าฟังคำอธิบายของท่านสมาชิกเมื่อก่อนแล้วรู้สึกคล้าย ๆ กับประหนึ่งว่าไคมีญาคติความชอบของคยชนมาแล้ว แต่ขาพเจ้าจะไม่พูดอะไรเลยเลยก็รู้สึกว่าจะเป็นอย่างนี้เพราะว่าไคมีการคัดสนกันนในสภานเมื่อตะกั้นแล้ว และเมื่อก่อนของใจของท่านสมาชิกเมื่อก่อนขาพเจ้าก็อยากจะอธิบายบ้าง ง่ายนิกเกยว ขาคัยซอ ๘๘๘ แห่งของคยสภานมีคณโคในข้อสวสำคัญแล้วก็ให้ประธานสภาแจ้งไปยังกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อกำเนินการต่อไป คำว่า เพื่อกำเนินการต่อไปนี้ ทำไคจะต้งไปอ่านว่าขากร้าง วรรคอกมาตราหนึ่งขอกว่า การขกร้างนั้นจะต้งดำเนินการตามหลักสวสำคัญที่สภาลงมติไปแล้วคยคนละคณ คำว่าดำเนินการต่อไปนี้ขาพเจ้าเป็นผู้ดำเนินการ

ง่ายนิกเกยว ดำเนินการต่อไป คณนคยขมคตต่อไป

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 เมื่อไคมีท่านผู้ใดขกปรายคตไป ขาพเจ้าขอมคตอสภานว่าคำปรารภานจะพิจารณาในขณะนหรือจะรอเขาไว้ก่อน ท่านผู้ใดเห็นว่าพิจารณาในขณะน โปรดคยกมอชน (มีสมาชิกยกมือ ๓ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ท่านผู้ใดเห็นว่าควรรอเขาไว้ก่อน โปรดคยกมอชน (มีสมาชิกยกมือ ๑๓๖ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 เพราะฉะนั้นมติของสภาคำปรารภให้รอเขาไว้ก่อนต่อไป (๓) ก. ๔. ข้อประเทศจะใช้คำว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม” หรือชอชน

พลตร แสวง เสนาณรงค์ :
 ในฐานะสมาชิกผู้หนึ่ง กอนชนผมไคขอชอขพระคณคณกรรมาธิการระเบียบวาระ ซึ่งไคเห็นความสำคัญเรื่องชอประเทศในการร่างรัฐธรรมนูญคร่งนและไคเสนอมาเนนทวขอเพื่ให้ที่ประชุมได้พิจารณา ทนโดยเฉพาะระหว่างคำว่า “สยาม” กับไทยหรือประเทศไทย นบว่าเนนเรื่องสำคัญมากเรื่องหนึ่งของชนเอง

LIRT

ขอขอมรทักัดใจมานานแล้ว แม้แต่การ
ร่างรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๔๗๕ ก็ไม่เคย
การอภิปรายกันหลายวาระจริง ๆ แต่เมื่อ
การอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง มีใน
ครั้งนั้นก็เคยครั้งสองครั้ง ซึ่งแสดงให้เห็น
มีความเห็นหรือข้อประเทศสองคนเป็น
สองฝ่ายเกือบเท่า ๆ กัน เพราะฉะนั้นผม
จึงเห็นว่าในครั้งไหน ๆ เมื่อเราจะร่าง
รัฐธรรมนูญกันแบบปฏิวัติ เราก็ควรจะ
นำมาพหุเสียงสนทนากัน ชักครั้ง
หนึ่ง ส่วนข้ออื่นผมขอเรียนว่าผมไม่
คิดอะไร และคิดว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ
ทั้งหลาย ท่านก็คงจะไม่มีไม่คิดอะไร ผม
คงความเข้าใจไม่เช่นนั้น แต่อย่างไร
ก็ ผมใคร่ขอเรียนไว้แต่แรกว่าผมมีความ
คิดใจในเรื่องข้อประเทศนี้ไม่ใช่เพราะมี
ความประสงค์จะรื้อฟื้นเรื่องข้อประเทศมา
พูดหรือมาอภิปรายกันสัก ๆ หรือมุ่ง
หมายจะมาเอาชนะคะคานกันโดยการมฉก
ก็ตามได้ ผมขอเรียนไว้แต่ต้น หรือใช้
ว่าผมมีความรังเกียจคำว่า “ไทย”
หรือมีความนิยมคำว่า “สยาม” เป็น
พิเศษก็ตามได้ เพราะผมคิดว่าประเทศ
เราจะต้องไปใช้ชื่อสยาม ผมก็คงเห็น
ไทยอยู่นั่นเอง ท่านทั้งหลายก็คงเป็น
ไทย เพราะเกิดมาเห็นไทยคำว่า “ไทย”

ก็คงไม่ใช้หากสูญไปอย่างไร ท่านของ
เคยจนเมื่อครั้งประมาณ ๒๐ ปีที่แล้ว
เราได้ใช้คำว่า “สยาม” ตลอดมาเรา
ก็เรียกกันว่าเช่นไทย คำว่า “ไทย”
ก็ยังมีอยู่ทั่วไปท่านชงนั้น เหตุผลประการ
สำคัญที่ผมเห็นว่าเรื่องนี้จะควรที่จะนำมา
อภิปรายกัน ณ ที่นี้ ส่วนใหญ่ก็คิดว่า
ซึ่งเคยใช้ชื่อประเทศของเราเดิมสองชื่อ
ขึ้น แล้วแทนชื่อที่มีมาจากทั้งในและนอก
ประเทศ และแทนชื่อที่รู้สึกว่ามีความหมาย
กันทั้งในและนอกประเทศในภาษาไทยและใน
ภาษาอังกฤษแล้วทั้งสองฝ่ายก็รู้สึกว่าเหตุ
ผลด้วยกัน ข้อแรกคำว่า “สยาม”
เป็นชื่อซึ่งเราเคยใช้ เรียกชื่อประเทศ
ของเรามาไม่ช่อกว่าร้อยปี โดยเฉพาะ
ในสมัยที่ประเทศเราเข้าสู่ภาวะรัฐสมัย
ใหม่หรือสมัยคอนสเทท (modern state)
ส่วนชื่อไทยผมขอเรียนว่าชื่อไทยที่ใช้คำ
ว่า “ประเทศไทย” นั้นเราได้ใช้มา
ประมาณ ๒๐ ปีในรัฐสมัยใหม่ ผมไม่
ให้หมายความว่าประเทศไทยคือคำว่า
“เมืองไทย” ข้อให้แยกคำในชื่อ แม้
ว่าคำว่า “สยาม” จะเลิกไปแล้วประมาณ
๒๐ ปี แต่ผมเห็นว่าคำว่า “สยาม”
ก็คงเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศเราและใน
ต่างประเทศ ยังมใช้ทั้งในประเทศ

LIRT

อย่างหนังสือพิมพ์ใหม่ซึ่งถึงกฤษฎาซึ่งเห็น
หนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเรื่อง พดลลงประเทศ
ไทยที่ไรก็ได้คำว่า “สยาม” ทุกครั้ง
แล้วจนกระทั่งในภายในประเทศเราคำ
ว่า “สยาม” ก็ยังมีเกล็ดจนกลาง
หนังสือพิมพ์ที่สำคัญ ๆ ของเมืองไทย
หลายฉบับ เช่น สยามรัฐ ขอประทาน
ไทย สยามนิกร สยามสมัย ก็ยังมีใช้
คำว่า “สยาม” นอกจากนั้นคำว่า
“สยาม” ท่านอ่านไปหน้า กระทั่งวง
กลาใหม่คงจะเห็นสยามมาตลอด หาก
สยามยังอยู่ ยืนยง เราเหมือนออก
คง ขฟทวย หากสยามพินาศลง ไทย
อยู่ได้ๆ อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจาก
นั้นในเพลงสรรเสริญพระบารมีเราก็มีคำ
ว่า “สยาม” พระสยามมินทร์ พระยศ
ยิ่งยง อะไร เราก็ยังมีอยู่ต่อไปคำว่า
“สยาม” นักไม่ไทยสูญหายไปยังมีคนชื่อ
ไทย ดังทมิฬไทรย่นมานะ ฝรั่งก็มักจะ
ลืมได้ แต่อย่างไรก็ดี เหตุผลประการ
สำคัญซึ่งผมถือว่าเป็นประเด็นสำคัญใน
การที่ใคร ๆ ขอประทาน นำ เรือง น มา
ขอไปไว้ในที่ประชุมครั้งนั้น ก็เนื่องจาก
เหตุ การณ์ และสิ่งแวดล้อม ใน ปัจจุบัน
หลายประการ ซึ่งทำให้เห็นว่าขอประเทศ

นี้ น่าจะมีบทบาทสำคัญ ในการร่างรัฐ
ธรรมนูญฉบับนี้ โดยเฉพาะปัญหาในทาง
สังคม ปัญหาในทางการเมือง ปัญหา
ในทางการเมืองการปกครองของเรา เป็นต้นว่า
ในปัจจุบันพลเมืองของเราในประเทศ
เราจะมีเชื้อสายหรือเผ่าพันธุ์มาจากคน
ต่างต่างมีจำนวนค่อนข้างมาก ทุกท่านก็
คงยอมรับว่า ขอประทานไทย ท่านสมา
ชิกท่านต่าง ๆ ยืนยัน ผมก็เชื่อว่าถ้าต่อไป
แล้วก็มีจำนวนไม่น้อยที่มาจากสายมาจาก
คนต่างต่างมีจำนวนมากขึ้น มากกว่า
ในสมัยก่อน แตรนอกจากนั้นแม้ประเทศ
ของคนต่างต่างเหล่านี้ในปัจจุบันก็มีบทบาท
ในทางการเมืองในโลก เป็นประเทศ
ที่มีอำนาจในโลก อย่างน้อยในทวีป
เอเชีย และนอกจากนั้นเมื่อสมัยที่แล้ว ๆ
ไทย เฉพาะ เมื่อ เรา เปลี่ยน มา เป็น ไทย
เมื่อประมาณสัก ๒๐ ปีเศษ การศึกษา
ทางสมัยเราได้มีบุคคลพลากบางประการ
ที่กระผมขอประทานให้นำมากล่าวในที่
นี้ว่า ไทยมีโอกาสใหม่การผ่อนปรนทำ
ให้เกิดความมีเสรีภาพในรัฐ ของเขต
อันละเทศชนในประเทศไทยซึ่งสมัยก่อนไม่
มีเลยในสมัยเมื่อเราใช้คำว่า “สยาม”
ไม่เคยมี พลเมืองที่มีเชื้อสายมาจาก

LIART

ทางตัวกกลายเป็นผลเมืองของประเทคน
มีความจงรักภักดีต่อประเทศนี้ อย่างแน่น
แฟ้น และนอกจากนั้นเหตุผลอีกประการ
หนึ่งโดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ ไทมีนการ
เมืองและนักมวยโศกกาสทั้งหลายในและ
นอกประเทศก็นำเอาปัญหาเรื่องความ
แตกต่าง เรื่องเชื้อชาติหรือเรื่องเผ่าพันธุ์
มาเป็นเครื่องมือแฉ่ง อำนาจ ในการ
เมือง ท่านคงได้เคยได้ยินได้ทราบมาแล้ว
เป็นต้นว่าปัญหา ๔ จังหวัดภาคใต้ ปัญหา
กั้นแดนตะวันออกซึ่งเราได้ทำการลงโทษ
ไปเมื่อเร็ว ๆ นี้ โดยเอาปัญหาเรื่องความ
แตกต่างเรื่องเชื้อชาติมาเป็นเครื่องมือใน
การสร้างอำนาจในการการเมือง แม้แต่
นอกประเทศก็ยังมีนักการเมืองบางกลุ่ม
ที่มุ่งร้ายเกลียดชังประเทศเราได้พยายาม
ตั้งประเทศชนนอกประเทศไทยให้หลัก
เชื้อชาติเป็นหลักชนต่าง อย่างภาคใต้ของ
ประเทศจีนท่านคงทราบแล้วเมื่อประมาณ
๔-๕ ปีมาแล้วที่ประเทศไทยขอ
ขึ้นเพราะรวมชนเผ่าไทย ชนกลุ่มไทย แม้
ในเขตอันโตจีนของฝรั่งเศสในเขตทเวก
ว่าตั้งชื่อนานานยังมีชนเผ่าไทย แล้ว
มีตระกูลเรียกว่าตั้งประเทศไทยขึ้น
ขึ้นแห่งหนึ่ง เวลานั้นเกิดปัญหาซึ่งเช่น

ปัญหาโดยเฉพาะหน้าซึ่งเป็นปัญหาการ
เมืองและถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและมีข
บาทเกี่ยวของกับประเทศส่วนชของประเทศ
ทั้ง สอง คือระหว่าง สยามกับไทยใน จรม
ความสำคัญเกี่ยวของ อย่างไรก็ปัญหา
ดังกล่าวนี้ และซึ่งได้เห็นควรระเหมา
สมรสตกลงในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะ
ปัญหาประการหลัง ๆ ที่ผมได้นำมากล่าว
เมื่อก่อน ผมจะขอเรียนให้ทราบดังต่อไปนี้
แต่ก่อนอันผมใคร่เรียนในแต่ประชมอันมี
เกี่ยวกันด้วยว่าผมในการพิจารณาเรื่อง
ทั้ง ๒ คือเรื่องขอ ประเทศระหว่าง
สยามกับไทย ผมใคร่จะขอเรียนตามตรง
ว่าผมไม่ค่อยคิดใจ หรือสนใจในความ
หมายทาง ประวัติศาสตร์หรือในทางภาษา
ศาสตร์นักเพราะถ้าเอาเรื่องนั้นมาอภิปราย
กันคงไม่รู้จักจบ เพราะต่างก็สามารถจะ
ค้นคว้าหลักฐานเอามาพูกกัน ไม่มีวันจบ
และเวลานเราอยู่ในปัจจุบัน ไม่ได้ได้อยู่
ในอดีตเพราะฉะนั้นผมเห็นว่าเราพูกกัน
ในเรื่องปัจจุบันดีกว่า สิ่งที่จะผมสนใจใน
ขณะนี้คือข้อใช้ของคำทั้งสองในความ
หมายเกี่ยวของ ในทางบทบาท ในทาง
เกี่ยวเนื่องกับการแก้ปัญหาในการเมือง
อย่างไร สำหรับประเทศไทยคงทราบ

LIART

แล้วว่าเป็นข้อเท็จจริง แม้ในการอธิบาย
เมื่อปี ๒๔๘๒ ก็ประมวลท่านอง เป็น
ข้อเท็จจริงโดยอาศัยแนวความคิดทางเชื้อ
ชาติหรือเผ่าพันธุ์เป็นใหญ่ หรือที่ตรง
กับภาษาฝรั่งว่าเรซ (Race) มากกว่า
ใช้แนวความคิดในทางสัญชาติซึ่งมาจาก
คำว่าเนชั่น (Nation) ซึ่งแปลว่าชาติ
ส่วนสภามันเป็นคำซึ่งใช้ทางชนโดยใช้แนว
ความคิดในทางสัญชาติคือคำว่า เนชั่น
ประกอบด้วยกันแค่นั้นแน่นอน การปก
ครองที่แน่นอน และพลเมืองที่เป็นกลุ่ม
ก้อนแน่นอน และอธิบายในตัวของคน
ซึ่งเป็นความหมายเกี่ยวกับ ประชาชาติ
ในทฤษฎีสมัยปัจจุบันหลักสากล ไทย
เฉพาะในการให้ชื่อประเทศนี้ และโดย
เฉพาะ กฎหมายระหว่างประเทศไทยใน
สมัยใหม่นิยมความคิดในการให้ชื่อประเทศ
ไทยใช้แนวความคิดไปในทางสัญชาติ
มากกว่าในทางเชื้อชาติ ตัวอย่างที่กระผม
ไม่อยากจะนำมากล่าวมากนัก เพราะว่า
จะเป็นการเสียเวลาในที่ประชุมนี้ ตัวอย่าง
ง่าย ๆ เช่นสหรัฐอเมริกาเป็นข้อซึ่งต
งชนไทยอาศัยหลักสัญชาติ หลักคามข้อ
ของสหรัฐอเมริกาไม่มีความหมายใน
ทางเชื้อชาติอย่างใด เพราะสหรัฐอเมริกา
เป็นการรวมของชนหลายเชื้อชาติ แม้ว

เชื้อชาติส่วนใหญ่จะเป็นอังกฤษก็ตาม ถ้า
อเมริการะบุชื่อตามเชื้อชาติแล้วอเมริกา
ควรจะเรียกชื่อว่าประเทศแองโกล แซก
ซอน หรือประเทศชนอังกฤษอะไรอย่าง
นั้น เพราะชนเชื้อชาติซึ่งกลุ่มมีจำนวน
มากในอเมริกา ก็เรียกเป็นชื่อสหรัฐ
อเมริกา ซึ่งเป็นชื่อของนกทูแคนเทศชาว
อเมริกาเลยคนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งไม่มีความ
หมายทางเชื้อชาติ นอกจากนั้นถ้า
อย่างสหราชอาณาจักรก็ อังกฤษแทน
ที่จะเรียกว่าอังกฤษหรือ อิงแลนด์ เพราะ
ชื่อประเทศอังกฤษได้เปลี่ยนมาถึง ๓ ครั้ง
จากอังกฤษมาเป็นเกรตบริเตน คอบริเตน
ใหญ่ จนถึงสหราชอาณาจักรเพราะเหตุ
ว่าไม่ไ้มุ่งไปในทางเชื้อชาติ ถ้าเชื้อชาติ
แล้วเรียกว่าอังกฤษหากจะเรียกว่าอังกฤษ
แล้ว ถ้าคนถามคนสักคนก็จะไม่ยอม
ขกว่าเป็นอังกฤษแต่จะขกว่าบริติช คน
ไอริชก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นในภาษ
ราชการเราจะเห็นแต่เพียงคำว่าบริติชเป็น
ใหญ่ไม่ได้ยินคำว่าอิงลันด์ ที่เราใช้คำว่า
อังกฤษนั้น เป็นการสมยอมกัน โดยทาง
ปริยายเท่านั้นที่เรียกว่ารัชชาติของ
ความจริงเป็นการเรียกที่ผิดสมยอมไป
อย่างนั้น อย่างประเทศสวิตเซอร์แลนด์
อย่างนั้นเช่นกัน ในภาษาราชการเขาถึง

LIART

ไทยเรียกว่าสยามพันธู์ เชโรเรดิค เป็นชื่อ
ของดินแดนเก่าแก่ ไม่ใช่หมายความว่าถึง
เซเชชชาติ เพราะลิวส์เซเชอร์แลนด์ประกอบ
ด้วยเซเชชชาติหลายเซเชชชาติ นักเขียนตัว
อย่างมาก แม้แต่ชินโตเนเซีย ๆ ก็ไม่มี
ความหมายในทางเซเชชชาติอย่างใด ถ้า
เรียกว่าเซเชชชาติแล้วประเทศชินโตเนเซีย
ควรจะเรียกประเทศชวา เพราะว่าชนเซเช
ชชาติชวามีจำนวนมากกว่าถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์
แต่คนชินโตเนเซียเรียกในความหมาย
ที่เป็นคนแดนหรือในทางสัญชาติเป็น ไทย
เพราะต้องการรวมไม่ต้องการแยก เพราะ
ฉะนั้นการได้แนวความคิดในการไทยชื่อ
ประเทศไทยใช้หลักใช้ชชาติเป็นแนว
ความคิดที่ล้าสมัย อาจเหมาะสมกับยุค
โบราณซึ่งแนวความคิดในเรื่องสัญชาติ
ยังไม่มีสมัยก่อนอาจจะมีหมายเช่น
คำที่เรียกว่าเมืองไทยในสมัยทศนเผ่าไทย
อพยพมาในฐานะนักอพยพในกรณีลาว มา
รวมกลุ่มกันอยู่ ระยะเมืองเดินด้วยเท้า
เพียง ๒ วัน ก็อาจจะเป็นกลุ่มของตน
เผ่าไทยในสมัยนั้นมีความหมายเหมาะสม
เมืองไทย เมืองเขมร เมืองญวน เมือง
พม่า แต่เมื่อแนวความคิดมาไทยครอบ
ครองใหม่อาจจะกว้างไกล อาจ

บริเวณนี้ไม่ไค้แต่ชนเผ่าเดียวเรามีเผ่า
ไทยซึ่งเห็นจำนวนมาก และนอกจากนั้น
เราก็ยังไปกวาดชนเผ่าตนมาเกี่ยวข้องของ
ชยด้วย เขามีรวมด้วยและนอกจากนั้นก็
มีพลเมือง ซึ่งเราซึ่งเกิดชนมาจากการ
ผสมเผ่าพันธุ์มีจำนวนมากชน ชนทุก
ท่านก็ควรจะยอมรับ เพราะฉะนั้นส่วนคำ
สยามนั้น นอกจากนั้นสำหรับคำว่าไทย
ถ้าเราเขียนไปถึงประวัติของการที่เราได้
เปลี่ยน ชื่อจาก สยาม เมื่อประมาณเมื่อ
๒๐ กว่าปีมาแล้ว คือเมื่อ ๒๔๗๕
มาใช้ชื่อคำหนึ่งว่า "ประเทศไทย" นั้น
กระผมก็ขอประทานที่จะเรียน ว่าเหตุผล
ในสมัยนั้นนักนักไปในการการเมือง หรือ
อาจจะเป็นเหตุผลซึ่งยอมรับ ใน สมัยนั้น
ทางประเทศเราได้รับอิทธิพลมาจากกระบบ
เผด็จการฝ่ายขวา คือระบบนาซี จึงใช้
หลักเซเชชชาติหรือหลักเรซ (Race) มา
เป็นเครื่องมือในการสร้างอำนาจของชาติ
ซึ่ง เราได้ทราบแล้วว่าเราไทยประสพ
ความพินาศย่อยยับไปเป็นหลักเหตุผลเพราะ
ท่านถนัดที่จะวางตามหลักตรรกวิทยา
เพราะคนเรานั้นเลือกเกิดไม่ได้ เราจะเห็น
ไทยหรือจะเห็นจีน เป็นพม่า มอญ เวียดนาม
เกิดไม่ได้แต่เราเลือกถนัดสัญชาติเลือกสมัคร

LIART

ใครเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดได้ มิจิตใจรวม
กันได้ เพราะฉะนั้นคำว่า “สยาม” นั้น
เป็นชื่อเก่าแก่แต่โบราณ มีความหมาย
ในทางเชื้อชาติคนไทย อาจจะมีชื่อขงม
มาก่อนเช่นเผ่าไทยหรือพยพลงมาจาก
บริเวณนี้ ซึ่งสมัยของท้าวลาว เพราะ
ว่าเขาประเพณีไปสู่ประเทศศาสนา หรือ
ภาษา ศาสนา ซึ่ง เกือบ กัน ไม่รู้จัก ท
แต่ความหมายที่เราเข้าใจนั้นสมัยก่อน
เข้าใจว่าสยามเป็น คนแดน สยาม
เป็นชนไทย ไทยเห็นคนอยู่ เขาใจกัน
แล้วจึงเหมารวมทุกสิ่งทุกอย่าง นัยม หรือ
หลักปรัชญาอย่างที่สุด คือหลักสัญญา
คือเป็น ความ หมาย หนัก ไป ทาง อาณา
บริเวณ ไม่ได้หมายถึงในทางเชื้อชาติ
คือ ใน อาณาบริเวณที่เรากล่าวว่า สยาม
เชื้อ ชาติ ไทย เป็น เชื้อ ชาติ ที่ มี ราก
มาก แต่ขณะเดียวกันอาจมีหลายเชื้อ
สายอันรวมอยู่ด้วย คือไม่มีการตั้งข้อ
รังเกียจกันในเรื่องเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์
เพราะฉะนั้นคำว่าสยาม ไทยหลักแล้ว
ความหมายไปในทางรวมคนมากกว่าแยก
คน ส่วนคำว่าไทยเป็นความหมายที่แคบ
หมายถึงความว่าในอาณาบริเวณจะมีแต่
ชนเผ่าไทยเท่านั้น เป็นบ้านของชนเผ่าไทย
เท่านั้น ถ้าชื่อประเทศเราใช้ประเทศไทย

ซึ่งเห็นความหมายที่ค่อนข้างจะแคบ ส่วน
คำว่าสยามหมายถึงในทางที่แยกคนมาก
กว่ารวมคน เพราะฉะนั้นจึงมีสหประชา
ชาติ ความแตก แยก ใน เรื่อง เชื้อ ชาติ
เป็นเครื่องหมายในทางการเมือง เพราะ
เป็นจุดหนึ่ง อย่างน้อยที่สุด ใน ประการ
เพราะฉะนั้นกรณีเห็นว่าคำว่าสยามมี
ความหมายค่อนข้างกว้าง และเห็นคำ
กลาง ๆ สำหรับไม่ให้หนักถึงความแตก
แยกในทางเชื้อชาติหรือเผ่าพันธุ์ ให้หนัก
ถึงคนแดนหรือจิตใจรวมกัน ขึ้นสำคัญ
ที่สุด คือสภาพจิตใจรวมกันเป็นหนึ่ง
อันเกี่ยวกันคือ เมินคลลิต (mentality)
มีความอย่างทมิฬท้าวของนักสังคมวิทยา
วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรมกล่าวโดยย่อว่าชาติ
หรือชนชาติคือเมินคลลิตอันหนึ่ง ชาติ
หนึ่งคือเมินคลลิตอันหนึ่ง ชาติคือหลัก
สภาพจิตใจอันหนึ่งแม้จะมีเชื้อชาติต่างกัน
แต่มาวมกัน อย่างเรามาวมกัน ใน
เราอาจจะมีเชื้อ ชาติ เผ่าพันธุ์ มาจากที่
ต่าง ๆ กัน แต่เวลานี้จิตใจเห็น สามารถ
สภาพทางวัฒนธรรมอันหนึ่งเกี่ยวกัน เพราะ
ฉะนั้นเรื่อง เชื้อ ชาติ เผ่า พันธุ์ เป็นเรื่อง
สำคัญน้อยกว่าการกระทำ ตัวอย่างในทาง
นี้กรณีก็มีตัวอย่างกว้าง ในทางประวัติ
ศาสตร์ของเรา อย่างถ้าเอาเรื่องเชื้อชาติ

LIART

เป็นใหญ่ อย่างสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
ภาพทองเชือกชาติ สมเด็จพระเจ้า
กรุงธนบุรีเสด็จชาติมาจากชนต่างดาว
มารดาเป็นไทย แต่การกระทำของสมเด็จ
พระเจ้ากรุงธนบุรีท่านพอแผ่นดินนี้ ส่วน
นายทองอินทร ซึ่งมีเชื้อชาติเป็นไทย
แต่ไทรยชชาสภานายกของกรมการธนบุรี
เป็นรองทวยศตอชาติ เพราะฉะนั้นเชื้อ
ชาติไม่สำคัญเท่าการกระทำ แม้ในหลัก
ทางพระพุทธศาสนาภิกษุณยชน เพราะ
ฉะนั้นเห็นว่าคำว่าสยามน่าจะเปลี่ยน
ในเรือนใดดีกว่าคำว่าไทย ไม่ใช่หมายความว่า
ความว่าสมมุติความจึงเรียกว่าไทย
ที่มีกล่าวแล้วแต่ประเทศไทยจะกลายชื่อ
ว่าสยามตามเดิม ผมก็ยังเป็นไทย แต่
อย่างไรก็ตาม ทกระผมได้กล่าวมาแล้ว
กล่าวสรุปเท่านั้น เพราะว่ารายละเอียด
ทางด้านงานเลขาธิการสภาฯ ก็ได้
กรุณาได้พิมพ์แจกท่านสมาชิกไปทั่วถึง
แล้ว เข้าใจว่าจะไม่ขอกล่าว และถ้าจะ
กล่าวอีกจะสิ้นเปลืองเวลาไปอีกมาก แต่
อย่างไรก็ตาม ก็ถ้าจะมีข้อสังเกตข้ออ้าง
หรือบางท่านซึ่งเห็นว่าเรื่องการเปลี่ยนชื่อ
ประเทศของเรา ๒ ครั้ง ๒ หนมาแล้ว
น่าจะเป็นการเสียสิ้น เป็นการเสียดาย
ความ เรววัน โดยเฉพาภัยกับคนต่างประเทศให้

รู้จักคำว่าไทยแลนด์ หรือรู้จักคำว่าสยาม
อะไรท่านชงนน แม้แต่ในประเทศเราก็
เช่นเดียวกัน ก็รู้สึกเรื่อง ผมเห็นว่า
ไม่สำคัญ นั่นประเด็นย่อยไม่ใช่ประเด็น
ใหญ่ ประเด็นอยู่ที่การเปลี่ยนครั้ง
แรกจากสยามมาเป็นไทยนั้นเราสมควร
ทวยเหตุผลถึงเหตุผลใดเรียนมา ข้างตน
หรือไม่เห็นว่าไม่สมควร เราควรจะแก้
ให้สมควรให้ถูกและเพื่อกำหนดกันขึ้นจะ
เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาสำคัญ
ทวยความรุนแรงและสำคัญยิ่งขึ้นต่อไปใน
อนาคตส่วนที่ว่าเกรงว่าเสียสิ้นหรือไม่
รู้จักคำชื่อใหม่จะผลกว่าไม่สำคัญ ในยุค
ซึ่งโลกยุคเขาเศรษฐกิจมอดินนาม การ
ติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์สมัย
ผมบรรจบเพียง ๓ เดือนก็รู้จักคำชื่อ
ใหม่ได้ กระผมรับรอง ส่วนจะหมด
บางท่านถึงว่าการเปลี่ยนชื่อเป็น การ
เสียสิ้น แต่ว่าตัวอย่างการเปลี่ยนชื่อ
บางประเทศที่สำคัญๆ ก็ได้เคยเปลี่ยนมา
แล้วในชั่วระยะเวลาเพียง ๕๐ หรือ ๕๐
ปีเปลี่ยนถึง ๓ ครั้ง อย่างสหราชอาณาจักร
หรืออย่างผมกล่าวมาข้างต้น สมัยก่อน
ใช้คำว่าอังกฤษ อังกฤษตอนหลังการค
บรเทศขยายไปหน่อย ต่อมาก่ออยู่ใน
ยุโรปในเขตคอม เขาก็เปลี่ยนให้คองกับ

LIART

ความหมายในทางการเมืองคงหมายถึง
ส่วนประชาชนพลเมืองที่มีเชื้อชาติของถูก
เรียกว่าชาวอังกฤษ พวกนี้จะถูกเรียกว่า
ว่าสะกด พวกไอริชก็เรียกไอริช พวก
เวลส์ก็พวกเวลส์ แต่รวมภายใต้ธง
สหราชอาณาจักรนั้น ในแต่ละเมืองเราเปลี่ยน
กันมาลง ๒ ครั้ง ถ้าจะลงเปลี่ยนอีกเป็น
ครั้งที่ ๓ ก็คงเรียกได้เสียที ให้ครบ ๓
เพราะฉะนั้นกรรมกษัตริย์ก็ให้ประชุม
พิจารณาข้อเสนองานของกรรมกษัตริย์ตามท
จะเห็นสมควร ผมเรียนตามตรงไม่ได้มั่ง
หวังที่จะเอาชนะกระดานโดยอารมณ์ แต่
อยากจะได้ผลเป็นใหญ่

พระครูปลัดพาคย์สุวรรณทัต : กรรม
ไต่ถามท่านสมาชิกที่มีเกียรติคือปราชญ์และ
ประกอบกับไท่ อานตบ ทวน คำ แดง คำ
อภิปราชทวารสถาน ไท่พมพูนแรกไปตลอด
แล้วรู้สึกวาทนพลเสนอนั้นมีความหวังไข
มีความหวังต่อประเทศชาติของเราเป็น
อย่างหนึ่ง แต่ว่าข้อที่ท่านแถลงนั้นผมเก็บ
ไว้ความเห็นว่าสำคัญมีอยู่ ๒ อย่างคือ
๑. เพื่อหลีกเลี่ยงข้อร้องเรียนของคนที่จะ
เข้ามาเป็นคนไทยหรือว่าคนไทยเชื้อชาติ
จีนอยู่แล้ว แต่ว่าเป็นคนไทยอยู่แล้วเกรง
ว่าอาจจะไม่ได้รับประโยชน์ อีกอย่างหนึ่ง
ข้างตรงกลางทางประเทศนั้นผมเรียกประเทศ

ไทยว่า “ไซแอม” มาช้านานแล้ว และ
นอกจากนั้นมีการขังกรรมกษัตริย์
กรวยเรียนในทนต์ ถูกกล่าวหาว่าความ
นามประเทศนั้นเรียกว่าประเทศไทยนั้นม
มาถึงคนประมาณ ๒๐ ปีเศษหรือ ๒๒
ปีแล้ว ทนในการเปลี่ยนแปลงนี้ของเกาะไร
ต้อง เจรจา พาท การ เมือง กบวง การต่าง
ประเทศอะไรก็อย่างที่ได้ใช้มา ๒๒ ปี
แล้ว ถ้าหากว่าจะมาเปลี่ยนใหม่ซึ่ง
กรรมกษัตริย์เรียนว่าไม่ได้หมายความว่า
ว่าไม่ให้เปลี่ยน ไม่ใช่ แต่ขอให้เรารู้
ว่าถ้ามีการเปลี่ยน ใหม่แล้ว ปัญหาจะม
อะไรหรือไม่อย่างหนึ่ง และผลที่จะได
อย่างไรก็อย่างหนึ่ง ปัญหาที่จะเห็น
ได้ว่า เกี่ยว กับ ความรู้สึกของ ประชาชน
เพราะเหตุว่า คนไทย ไท่ชามาก อย่างนี้
คือชาวชนบท ไม่ค่อยเข้าใจคำว่า
“สยาม” แต่ว่าคำว่า “ไทย” เข้าใจ
ชัดเจนว่าเป็นเมืองไทย คนไทย น้อย
อย่างหนึ่ง แล้วความยุ่งยากทางกฎหมาย
หลายรอบประการ นั้นผลที่จะได้ของท่าน
ก็ไต่แถลงออกมาแล้วบอกว่าเกี่ยวข้อง
ไหมใจ เกี่ยว กับอะไรก็ตาม ในแต่ละ
ความจริงข้อให้พิจารณาให้ได้ว่าในทาง
ปัญหาผลที่จะได้ตอบแทนคนใด ถึงอย่าง
นั้นจริงหรือไม่ ถ้าจริงละก็สมควร เพราะ

LIRT

เหตุว่า การ พิจารณา ใน วัน ณ ัง จะต้อง พิจารณากวียเหตุผล คั้นหนักแน่นว่า สมควรที่จะเปลี่ยนจริง ๆ หรือ และต้องส่ง ไปใ้ใ้ว่าตของเปลี่ยนเพราะเหตุว่าค่า เกณฑ์หรือไม่สมควรอย่างยง อย่างนั้น จะควรเปลี่ยน ถ้าเปลี่ยนแล้วด้วยเหตุทาง กฎเกณฑ์หรือไม่คุ้มค่า กระผม คิดว่าให้ใคร่ครวญให้ กระจ่าง ในชั้น กวีย อันที่จริงกระผมไม่ได้นักอักษร ศาสตร์หรือประวัติศาสตร์ แต่ว่าใ้ใ้ ๆ ฟัง ๆ คำเขาพูดกันคำว่า “สยาม” นี้ ปรากฏอยู่แล้วว่าคนไม่ ใ้ใ้ว่า ใครเป็นคน ตั้งชื่อและตั้งแต่เมื่อไร เท่าที่นักปราชญ์ ราชบัณฑิตที่เคยฟัง ๆ ก็บอกใ้ใ้ว่าใ้ใ้ ใน สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ของ บางคนจริง ไปเลยบอกว่า ครองรัชกาลที่ ๔ ทำสัญญา กับเซอร์จอห์นบาวริง แต่บางคนก็ ไม่ เห็นด้วย แต่อย่างมาใ้ใ้ใ้ในสมัยกรุง รัตนโกสินทร์ ไม่ใ้ใ้ก่อนนั้น ถ้าเขา ก็ไม่เท่าไร ก่อนนั้นก็ไม่ปรากฏเรียก ว่าประเทศสยาม คงจะเรียกว่าประเทศ ไทย หรือ อะไร สัก อย่าง ตาม เชื้อ ชชาติ เพราะเหตุว่า เห็นห่มงกฏท่าย มงกุฎ คือ ประเทศใ้ใ้ไทยคนใ้ใ้ไทย ทั้งจะเห็นใ้ใ้ว่า คำขึ้นตรงของความแดงนั้นในหน้า ๑ มี

ว่าประเทศไทย รวมใ้ใ้ความว่าอย่าง นั้น ว่า ในสมัยศตวรรษก่อน ๆ สมควรที่จะ เรียกว่าประเทศไทย แต่โดยอ้อมเหตุว่า เวลานั้นชนเผ่าไทยปกครองเป็นใหญ่ใน คั้นแดนนี้ และมุ่งไปใ้ใ้ทางผลผลิต คือ ว่าเรายังเป็นชาติไม่ผสมกับใคร หรือ เรียกว่าชาติบริสุทธิ์ หรือทางศาสนา ใน ทางพุทธ ปรวรรต กัม เรียกว่า ชาติ อริยกระ ชนไม่ยอมผสมกับใคร ต่อมาในยุค ศตวรรษใ้ใ้ใ้การ ผสมพันธ์ คือ ว่าผสม กับคนพเนียงบางหรือคนเผ่าอื่นบางหรือ อะไรหรือคนทดแปลงชาติเขามาบ้าง เหล่า นั้นจึงเป็นเหตุผสมขอใ้ใ้ของง่าย ๆ เพื่อเข้า ใ้ใ้ง่ายว่า เมื่อจะเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ รุนหลังนี้ ไม่ใ้ใ้เชื้อแท้ ไม่ใ้ใ้เชื้อบริสุทธิ์ เสียแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้น ท่านก็รู้ช้อยแล้ว ว่า ชัดเดิมเป็นเชื้อเหมา และในเรอชชาติ กัดประเทศกัด คือความแกลแกลเป็นแกลรัก ภูมิเป็นความพุมใจของประชาชาตินั้นยัง กว่าคนใหม่ ถ้าหากว่าเรารู้เห็นว่าเหมา อยู่แล้วในการที่จะมาเปลี่ยนใหม่ เพราะ เหตุว่าผสมพันธุ์เลือดมณฑลต่าง ๆ ไปอย่าง นั้น ผมรู้สึกว่าจะใ้ใ้ปากสักหนอยเพราะ อะไร เพราะเหตุว่าความวิวัฒนาการ

LIART

ของชาติแต่ละชาตินั้น ก็เป็นธรรมชาติ
 ๕๕๒ ๕๕๒ ๕๕๒ ๕๕๒ ๕๕๒ ๕๕๒ ๕๕๒ ๕๕๒ ๕๕๒ ๕๕๒
 กายานพจน์นั้น ก็ว่าต้องผสมกันและระ
 ของกลายต้องเปลี่ยนแปลงอย่างตามหลัก
 คำของท่านเรียกว่า “อนิจจัง” คือความ
 ไม่เที่ยง ความไม่คงที่ ความผันแปร
 เปลี่ยนแปลงทุกชาติทุกภพเป็นอย่างนี้
 ทั้งหมด ในมหาชาติโคตมามีเหลืออยู่สัก
 สิบในเวลานี้ ผมจะชักตัวอย่างให้เห็นได้
 สั้น ๆ ว่าผมเขียนงานนี้เอง ผมชี้ให้เพื่อน
 ผมคนหนึ่ง ท่านเอกอัครราชทูตของ
 ประเทศหนึ่ง นักชวามเขาเป็นคณะอะไร
 เชื่อกันเร็ว ผิวพรรณก็มีของ โกล ผมบอก
 ว่าไม่ใช่ ผมกระซิบซอประเทศให้ เขา
 บอกว่า เอ เมื่อก่อนผมมีคำ ผมรักก็
 เขาว่าอย่างนั้น นี่แสดงให้เห็นว่าเขา
 อัครราชทูตของของของแต่ละประเทศ คน
 เอาคำไปพูดใหม่ เป็นชาว เหลือง ไป
 แล้ว นี่เขาไม่ได้เปลี่ยนตามศตวรรษ
 เวลาผสมกันมากแล้ว ทวีตจะเปลี่ยนชื่อ
 เสียใหม่ เขาก็ยังเรียกชื่อประเทศเขา
 อย่างนั้น ชาติของเขาอย่างนั้น อย่าง
 เกิม อย่างนั้นเป็นกัน ในเรื่องตำนานผม
 เกยรติ เสนอมา มีความ ห่วงใยใน การที่
 เกยรติจะไม่เห็นกันเป็นแผ่น เกยรติจะ
 ไม่จรรวมกันติดกันแค้นของเมืองไทยถ้า
 หากว่าไปใช้คำว่าอย่างนั้น อันนั้นว่าค้าง

มากที่ผมเห็นด้วยเหมือนกันว่าค้าง
 แต่ว่าผมได้พยายามแล้วว่าไม่ใช่เรา
 มาปรารภกันเท่านั้น เมื่อประมาณ ๕๐
 ปีมาแล้วหรือว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ พระ
 บาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ในรัชกาลที่ ๖
 ทรงมี พระราช ปรารภที่ตรัสกับ เจ้า ใน
 กฎหมายสัญญาชาติ มีคำปรารภว่าอย่างนี้
 กระผมขอประทานอ่าน “มีพระบรมราช
 โองการใน พระบาท สมเด็จพระปรเมนท
 รมหาจักรวาล พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ทรงพระ
 ราชดำริเห็นว่าสมควรจะประกาศมติ
 กรรมประเพณีให้แจ้งชัดว่า บุคคลจำพวก
 โค ควรจะเข้าในลักษณะ อันพ้องว่าเป็น
 คนไทยได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ตราพระราชบัญญัติ โดยบทมาตราสืบ
 ไปดังนี้ แล้วกันตามคำว่า คนที่จะมี
 สัญชาติไทยนั้นไว้เป็นหลักใหญ่ ๆ ก็คือว่า
 มาโดยทางกำเนิด เช่นว่าเกิดจากบิดา
 เป็นไทย แม่เกิดที่ไทย ๆ ภายหลัง เกิด
 จากมารดาเป็นไทยที่สามไม่สัญชาติหรือ
 ไม่ปรากฏสัญชาติ นั้นเรียกว่าทางกำเนิด
 อีกทางหนึ่งมาโดยทางสมรส เช่นว่าผู้
 หญิงฝรั่ง หรือผู้หญิงต่างที่มาจากสมรส
 กับคนไทยเป็นคนไทย อีกอย่างหนึ่งก็
 คือโดยทางแปลงสัญชาติ ผู้มีความ

LIART

ประพาศคัมภีร์อาชพเป็นหลักฐานแล้วอยู่ใน
เมืองไทยมานานพอสมควร ก็อาจจะขอ
แปลงศาสดาเป็นสมาชิก คือเป็นคนไทย
ไทยเป็นหลัก จึงจะเวลานกฎหมาย
เล็กแล้ว เพราะเหตุว่ามพระราชาธิบดี
สัญญาชดช ๒๔๙๕ นแล้วแก้ไข ๒๔๙๖
แล้วฉบบแก้ไขเมื่อก่อนคือ ๒๕๐๓
แล้วหลักเรื่องคน ไทยน ไม่ทงหลักเดิม
คงเป็นอย่างนั้น นี่ให้เห็นว่าบางทีจะมี
คล้ายความผิดกกงวลไปไ้โดย่างว่ คือ
พระองค์ทรงเห็นทางไกล เห็นกาลไกล
แล้วก็ได้บัญญัติไว้แล้ว ไว้แล้ว ให้กว้าง
ขวาง เรื่องในเบื้องต้น ประเทศไทยอาจ
จะมีความคิดว่ามาจากเชื้อชาติจักรง แต่
กระผมคิดว่าหลักภาษานักเป็น อันจริงอีก
คือความน่ากลัว ไปไ้ในเมื่อพระองค์ทรง
ประกาศดังต่อไปนี้แล้ว บอกว่าคน
ไทยคืออย่างนั้น ๆ ใคร ๆ ก็เข้ามาเป็นคน
ไทยไ้ อย่างนั้นใครก็ตามที่เข้ามาเป็น
คนไทยไ้แล้วคือคนไทยนเอง จะ
เป็นเชื้อชาติอะไรไ้ไม่สำคัญ ทนกระผม
ขออ้างปทานุกรมเสียหน่อย คำว่า "ไทย"
คือทว ย. ส. กต. น. แปลไ้ ๓ อย่าง
๑. เป็นชนชาติใหญ่ชาติหนึ่ง อยู่ทาง
ตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย มีมาก
สาขาคือชน ส้าขานแห่งประเทศทเป็น

อุสระคือไทย แห่งประเทศไทยนั้ก็ตรง
กับเรื่องจริง ๆ ของเราแล้วเวลานักเป็น
อย่างนั้น ๒. แปลว่าความมีอิสระในตัว
นักตรงกั้ อุปนิสัยใจคอของเราอย่างย้ง
ที่เราเป็น ชาตเสรี และเป็น ประชาธิปไตย
แล้วก็ไม่ใช้ว่าเคยวน มีมาตั้งแต่หลัก
ศีลจารวัตรของพระร่วงเจ้า ก็มีใจความ
สำคัญอยู่คำหนึ่งว่า "ใครคำมาคำ ใคร
คำซ้างคำ" หมายความว่ามีความมีอิสระเสรี
ในการที่จะทำอะไร แต่ทงนั้นคงอยู่ใน
ระบอบกฎหมาย ที่ชอบด้วยกฎหมาย
อย่างจะมาพูดเคยวนบอกว่ "ใครจะคำ
ฉันคำ ใครจะคำเฮวอนคำ" อย่างนี้ไม่
ไ้ เพราะเหตุว่ากฎหมายห้ามและเป็น
กั้ต่อประเทศอย่างมากมาย นเราเข้า
ใจไ้แล้ว ทน ๓ แปลว่าความไม่เ็น
ทาส อันนี้สำคัญมาก ความไม่เ็นทาส
นี้กระผมขอกราบเรียนต้น ๆ ว่าไม่คงอยู่
อันไกลเวลานเราเลิกทาส แล้วบัญญัติ
ของพระองค์รัชกาลที่ ๕ เขียนไว้ใน
เป็นหลักฐาน แสดงให้เห็นว่าเราเป็น
ชาติที่ไม่เ็นทาส เป็นไทย อีกอย่างหนึ่ง
ในคำแถลง มีคำว่าชนส่วนน้อย คือทาน
ไม่อยากจะให้ม ทนถ้าทว่าใช้คำว่า
ประเทศสยามลงไปแล้ว กระผมหวัง
เหมือนกัน ว่าชนส่วนน้อยวนหนึ่งค้จะ

LIART

เป็นชนส่วนใหญ่ได้ คงจะเห็นได้ท
 สิ่งไปรเวตมากขึ้น ๆ แล้ว ซึ่งเดิมไม่
 ใช้คนจีน แต่ว่าเวลานี้คนจีนเป็นสองใน
 สาม และมีชนตรอกเงินอะไรอย่างน
 น เกี่ยวกับการเศรษฐกิจ ท่านที่เป็น
 พหุสัตร หรือว่าหกวางทวาทเคยไป
 เมืองนอกมา คงรักในชนนี้ กระผม
 ไม่เคยไป กระผมก็บรรยายในแต่เพียง
 ว่า เขาส่งวนอาชีพไว้ให้คนเจ้าของประ
 เทศมาก แล้วก็อย่างในเทศเคยผ่าน
 มาแล้ว อย่างตอนเคยไปก็ ไม่มีคนต่าง
 ศาสนาจะไป ออกสาย ไล่ลง ไปทำ การค้า
 ใหญ่โตเป็นไปไม่ได้ แต่ว่าทางมลายา
 เวลานี้เป็นอย่างไร สิ่งไปรเวตอย่างไร
 รวมทั้งเราด้วย ประเทศไทยเราด้วย คน
 ต่างศาสนาฝรั่งมักพูดกันเสมอว่ากิจการ
 อะไรทุกอย่างตั้งแต่จนจนจรรไปจนกระ
 ทั้งเป็นนายธนาคารนายเงินอะไรเป็นจีน
 ส่วนมาก ขอได้โปรดระลึกว่าถ้าหากว่า
 ชนส่วนมากนั้นมีทรัพย์มาก ๆ เขา ก็
 กระผมจำได้ว่าเมื่อครั้ง ๆ ใหญ่มักจะพ
 เสมอว่า จีนนอกที่เขาเข้ามาใหม่ ๆ มีเล
 ผนหมอนใบนันทแรกมาอาศัยขอฝาก ำ
 วัตถุวัตถุอันเป็นลูกมอเตดโดยได้คำได้
 อะไรได้ คือไปสักพักก็เลยเพราะความ
 ขยัน ขยัน แข่ง ใน การ ทำ มา หา กิน รุ ก

ประหยดคชธโรตสร้างตัวได้ ลงท้าย
 กันจนกลายเป็นลูกทอนเงินลงท้ายบางท
 เสียลกลาวให้เงินน้อยอย่างนัก กระผม
 รักเป็นห่วงชอนชอนมาก เพราะฉะนั้นถ้า
 หากว่าจะคงไว้เป็นชื่อ ประเทศไทย อย่าง
 น้อยกว่าเราเป็นเจ้าของประเทศ คนไทย
 กระผมกราบเรียนว่าไม่ใช่เฉพาะเชื้อชาติ
 อย่างเดียว เวลานี้วัฒนธรรมการมาเป็น
 สัญชาติไปแล้ว นอกจากในเรื่องความ
 นิยมของคนต่าง ประเทศ นอกแล้วแต่นิสัย
 จิตใจของเขา เราควรคำนึงบ้าง แต่ว่า
 ไม่ใช่เป็นชื่อรุนแรงที่จะมาแก้ไขในหลัก
 การของเราที่สำคัญ ที่บอกว่าเขานิยม
 เรียกเราว่าไซแอม คนไทยไซมิสน
 เหมือนกัน เป็น เรื่อง ของคน ที่เขา คิดแต่
 เดก ๆ มา เขาเคยเรียกอย่างนั้น เวลา
 นักเขาคิดปากมาอย่างนั้น จะให้เขา
 เปลี่ยนก็เปลี่ยนไม่ได้ เราเห็นใจเขา
 แต่ว่าเรา ด้วยเหตุผลว่าเราได้เปลี่ยนมา
 แล้วจะแก้ไขอะไรได้ผลคนอย่างไร ก็
 ไม่มีเหตุผล เพราะฉะนั้นเราควรคง
 ของเราไว้ คนต่างประเทศนึกเหมือนกัน
 ถ้า หาก ว่าเขานึกขึ้นมาเขาไปก็ ทำห
 คำว่าว่าชาตินเวลานี้เรียกอย่างนั้น เด
 เรียกว่าอย่างไร ก็มาหาคำว่าคนไทย

LIRT

เหตุผล กระผมคิด ว่าไม่ควร จะเป็นอย่าง
นั้น แล้วก็ชาวภาคต่าง ๆ ภาคอีสานภาค
ภาคใต้ภาค ภาคเหนือภาค เวลานี้ผมเข้าใจ
ไว้ว่าเขาถนัดคิดว่าเขาเป็นคนไทย ถ้าไป
เรียกเขาเป็นคนอย่าง คนเขาอาจจะโกรธก็
ได้ เปรื่องลหุศาสตร์เราไม่ได้หวังห้าม
และก็ไม่ไปกีดกัน รัฐบาลก็พยายามทำ
อย่างที่จะตั้งกรรมการทำนุบำรุงภาคอีสาน
ตั้งกรรมการทำนุบำรุงภาคใต้ ต่อไปอีก
อาจจะมาภาคเหนือ อะไรเหล่านั้น คือ
พยายามที่จะขอเพื่อเสนอให้พวกเราคน
ไทยไม่ว่าเชื้อชาติอะไรมาเป็นกลุ่มเป็น
ก้อนรวมเป็นอันหนึ่งคนเดียวกัน สนิท
สามานสามัคคีกัน อย่างนี้ จึงควรที่จะ
ไว้ เรื่องโคลงท่อนการะทรงกลาใหม่
นั้นความจริงก็มีอย่างท่านว่า คือว่า สยาม
ยังอยู่ยัง ยืนยัง หรือสยามพินาศลง
ไทยอยู่ได้ฤๅ อะไรอย่างนี้ นี่เป็นบทนำ
ถ้าท่านไปออกบทหนึ่งว่าอย่างไร ใครราน
ใครรุกคืบ แทนไทย แทนไทยแน่
อะไร คือประเทศไทยเราเอง ในทาง
ปฏิบัติเป็นอย่างนี้ เพราะเหตุนี้ กระผม
จึงเรียนด้วยความเคารพ และมีความ
เห็น อย่างแน่ ใจว่า ขอคงขอ ประเทศ ไว้
อย่างเต็ม คือว่าประเทศไทย

หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช:
กระผมไม่ได้ชวนมาแสดงความเห็นคัดค้าน
ท่าน สมาชิก ผู้มีเกียรติทั้งสอง ท่าน ที่ได้
กล่าวอภิปรายมาแล้ว เพราะเหตุว่าใน
เรื่องที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศเช่นอย่างไรนั้น
กระผมยังไม่แสดงความเห็น แต่ว่ากระผม
มีความ ชื่นใจ ยาก จะกราบ เวียน ท่าน
ประธาน จตุรประธานไทยด้วยนั้นกระผม
แก่ของใจเหลือเกิน คือที่ชื่นใจนั้นว่า
อย่างนี้ ในการที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศ
เป็นประเทศอะไรก็ตามที่ เราสามารถ
จะกระทำได้ ด้วยการแก้ไข ขสประเทศใน
รัฐธรรมนูญเท่านั้นหรือ เท่าที่กระผมจำ
ได้ การเปลี่ยนชื่อประเทศไทยเมื่อ ๒๒ ปี
มาแล้วนั้น ได้มีประกาศเปลี่ยนชื่อประเทศ
ขึ้นก่อน แล้วจึงได้แก้รัฐธรรมนูญแห่ง
ประเทศ สยาม ให้เป็น รัฐธรรมนูญ แห่ง
ประเทศไทย การแก้รัฐธรรมนูญนั้นแก้
หลังจากเมื่อได้มีการเปลี่ยนชื่อประเทศแล้ว
ต่อมาเท่าที่จำได้ก็ไม่ได้ส่งความเกิดขึ้น
และ ได้มีสัญญา สมบูรณ์ แยก เมื่อเสร็จ
สงคราม มีอธิปไตยชาติเดียวในหมู่
พันธมิตรทั้งเจ็ดในโซมาในสัญญาว่าให้
เรียกชื่อประเทศนี้ว่าประเทศสยาม และ
รัฐบาลในสมัยนั้นก็ไม่ปรากฏว่าได้ทำอะไร

LIRT

ลงไป ก็ดูเหมือนจะเรียกว่าไทย
ก็ไต่สยามก็ได้ เพราะว่าแค่ชาติ
เดียวมาบังคับ ก็ไม่มีใครทำอะไร
จริงจัง แล้วประกาศเปลี่ยนชื่อประเทศ
ก็ยังไม่ค่อยเลิก นักเขียนอยู่หาจนกระทั่ง
มาถกการร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๘๒
ก็บอกกันว่าในขณะนั้นน่าจะเรียกว่า
สยามก็ได้ไทยก็ได้ แต่ละครบั้งก็เกิด
มีการอภิปรายกันบ้าง ว่าควรจะเรียกว่า
ประเทศอะไรแน่ แล้วรัฐธรรมนูญก็เขียน
ลงไปว่าประเทศไทย ทันทกรรมการร่าง
ก็บอกว่าในขณะนั้นประเทศนี้เราควรจะ
ประเทศไทยกันอยู่ การที่ท่านสมาชิก
ท่านได้แสดงเหตุผลที่น่าฟังว่าควรเปลี่ยน
เป็นประเทศสยามนั้น กรรมการไม่มีอะไรจะ
คัดค้าน แต่กรรมการคิดว่าในขณะที่ยังเป็น
ประเทศไทยอยู่น่าหากว่าสามารถลงมติว่า
ให้เป็นประเทศสยามก็จะต้องส่งร่างไปให้
กรรมการร่าง เขียนร่างรัฐธรรมนูญ
แห่งประเทศสยาม ซึ่งประเทศนั้นก็ยัง
เป็นประเทศไทยอยู่ ก็ยังเป็นประเทศไทย
ต่อไป เขียนรัฐธรรมนูญแห่งประเทศ
สยามจะเอาไปใช้ที่ไหนก็ไม่ทราบ ฟังดู
ก็ชอบกลอยู่ครับ ก่อนกรรมการมีความ
ข้องใจอย่างนั้น แล้วจึงร่างอยู่ถกกันว่า
ประกาศรัฐธรรมนูญว่าเป็นรัฐธรรมนูญ

ของประเทศสยามออกมาแล้ว ทางที่
ประกาศอื่น ๆ ที่จัดทำรัฐธรรมนูญก็
จะเลิกไปโดยปริยาย แต่ว่าอีกละครบั้ง
รู้สึกว่ายากขึ้นในใจ ผมก็ยังไม่สามารถ
จะจัดความข้องใจของกรรมการได้ว่าการ
เปลี่ยนชื่อประเทศสมควรจะมีผลทางใด
บ้างไหม นอกจากการที่เลิกแล้วจะเขียน
คำว่า “สยาม” ลงไปในรัฐธรรมนูญ
นบทกรรมการรายเรียงท่าน ประธาน ก็เคย
เทศน์ คออยากจะให้สภานิติบัญญัติไทย
รอบคอบ ไม่ใช่ว่าพิจารณาเพียงแต่
ในแง่เดียวเท่านั้น มีความข้องใจแต่เพียง
เท่านั้น

พันเอก หลวงวิจิตรวาทการ :

ในต้นต้นกรรมการของท่านกราบเรียนว่า
วิจิตรงาน ของ คณะกรรมการ อธิการ เวช
วาระนั้น ไม่เหมือน คณะกรรมการ อธิการ
ของสภา คอว่าในคณะกรรมการ อธิการ
ของสภานิติบัญญัติเขียนอยู่หากต้องถก
เถียงและวนจวนกัน ไทเทศชาติในทพระ
คณะกรรมการ อธิการ จะเป็นเอกฉันท์ หรือ
อาจจะเป็นเสียงข้างมาก เมื่อได้วนจวน
มาอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ทางคณะ
กรรมการเองจะมาเถียงกัน ในทพระ
สภานิติบัญญัติ คอถวิลว่าเขียนมกของ
คณะกรรมการ อธิการ แต่ว่าในเรื่องของ

LIART

คณะกรรมการระเบียบวาระเราไม่ได้มี
 วิทยารอบข้างนั้น หน้าที่ของเราเป็นแต่
 เพียงตั้งประเด็นมา ส่วนปัญหาที่จะตอบ
 ประเด็นอย่างไรนั้นก็ได้ตกลงกันว่ากรรมา
 การแต่ละคนมีสิทธิ์ที่จะมาแสดงความเห็น
 ในสถานที่ กระผมขอประธานกรรมาเรียน
 ความขอบคุณ เพราะเหตุที่ท่านสมาชิก
 สภาได้แถลง เห็นคนแรกนั้นก็เป็นการ
 วิชาการระเบียบวาระ ผมเองก็เป็นกรรมา
 วิชาการระเบียบวาระ แต่เราอาจมีความ
 เห็นที่ขัดแย้งกันก็ขอประทานอภัยในสภา
 นี้ได้ ระเบียบวาระที่คงมานั้นผมว่าเรา
 ได้ขอว่าประเทศไทยหรือสยาม หรือชื่อ
 คน เรียงชื่อจนกระทั่งผมเข้าใจว่าคงจะไม่มี
 ใครคิดไปถึง คงมีอยู่หลายอย่างที่เรา
 จะใช้คำว่า “ประเทศไทย” หรือ “สยาม”
 ในขั้นแรก กระผมขอประธานเรียน ว่า
 คำว่า “สยาม” นั้นเป็นคำใหม่เพิ่งมาใช้ใน
 รัชกาลที่ ๔ เมื่อราว ๑๐๐ ปีมานี้เอง
 ถ้าหากว่าเราจะตรวจเช็คเอกสารของเราใน
 เก่า ๆ เก่าแก่ที่สุดที่เราจะหาได้ เช่นใน
 ศิลาจารึกสุโขทัยหรือหนังสือต่างใน
 สมัยสุโขทัย หรือเช่นไตรภูมิพระร่วง
 หรือกฎหมายสุโขทัยบางแห่งที่เราเคย
 ไว้ในกระทงขันทน์ หรือกฎหมายเก่า

๑๐๗
 ประกาศใช้ในสมัยศรีอยุธยา เริ่มแต่
 รัชกาลที่ ๑ พระรามาธิบดีอยู่ทองมารณ
 ถึงสมัยพระบรมโกศ หรือเอกสารใน
 สมัยพระนารายณ์ เรายังหาได้คือเป็น
 ค่อนข้างมาก หรือเอกสารกฎหมายในสมัย
 รัตนโกสินทร์ ๓ รัชกาลแรกเราไม่ได้
 พยายามเลย ว่ากฎหมาย หรือ เอกสาร
 เหล่านี้ในรัชกาลของประเทศเรามาประเทศ
 สยาม เพิ่งมาเขียนในรัชกาลที่ ๔ อย่าง
 ที่ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติท่านหนึ่ง
 การถูกขัดข้องแล้ว คือในรัชกาลที่ ๔ นั้น
 เริ่มทำสัญญาสัมพันธไมตรีกับนานา
 ประเทศ และในข้อสัญญานี้มีระบุไว้
 เสมอว่าถามข้อความขัดแย้งกันจะต้อง
 ชี้ข้อความในภาษาฝรั่งเป็นหลัก พระบาท
 สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็น
 นักปราชญ์อยู่ในเวลานั้นทรงพยายาม
 ที่จะแปลความในสัญญาให้ตรงให้มาก
 ที่สุดที่จะตรงได้ ในข้อสัญญาฝรั่งก็ใช้
 คำว่า ซามม กษัตริย์ให้ใช้คำว่า
 “สยาม” เพราะฉะนั้นคำว่า “สยาม”
 จึงได้มาขึ้นตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ ๔ แต่
 ความความจริงอันหนึ่งที่เราควรจะสังเกต
 คือในหนังสือต่างประเทศนั้นเขาเรียกเรา
 ว่า “เซียม” หรือ “ไซแอม” มากกว่า

LIRT

ไหนเรียกมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลเรียก
มาจนถึงสมัยใหม่ ถ้าเราเรียกออกเสียง
เก่า ๆ ของต่างประเทศเป็นภาษาของ
ฮอลันดาซึ่งสมควรมาก เพราะเหตุว่า
ในเวลานั้นฮอลันดาเป็นชนชาติหนึ่งที่เขา
มาทำการค้าขาย อยู่ในกรุงศรีอยุธยา
เป็นเวลานาน เขามุ่งหมายไปมาถึงกัน
ซึ่งเหตุการณ์ในสมัยนั้น ซึ่งเรา สามารถ
จะเอามาเป็นประวัติศาสตร์ได้ เรียกชื่อ
ประเทศเราว่า “ไซแอม” เอกสารของ
ฝรั่งเศสในสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ทรง
พิมพ์เรียกว่า “เซียม” รวมความว่า
สำหรับทางเราถึงกับประวัติศาสตร์ของ
เราจนกระทั่งถึงรัชกาลที่ ๔ เราไม่เคย
เรียกประเทศเราว่าสยามเลย แต่ว่าชาว
ต่างประเทศเรียกเราว่า “ไซแอม” เหตุไร
จึงเป็นเช่นนั้น กระผมขอประธานชมแจง
ในข้อนี้เพื่อให้เห็นกระแสความ ซึ่ง อาจจะ
เป็นเวลานานสักหน่อย กระผมก็ขออธิบาย
คือในทางคนควาในทางนี้ ซึ่งเราขอมอบ
นับถือนับ ๓ ท่าน ท่านหนึ่งคือ สมเด็จ
กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ตอนที่ ๒
คือศาสตราจารย์เชเคส ตอนที่ ๓ คือ
ศาสตราจารย์ เอเดียน โฮไมโนย เรา
รู้จักสมเด็จพระยาดำรง ราชานุภาพ
นี่ เพราะเหตุว่าเราได้อาศัยอาศัย

คำราชาของท่านมาจนบัดนี้ เราเรียกท่าน
ศาสตราจารย์ เชเคส เพราะเหตุว่าเราได้โดย
เป็นศาสตราจารย์ในรัฐบาลไทยเรามา และ
เป็นนักปราชญ์ที่เราเห็นกันมาก ส่วนค
คนหนึ่งก็แต่งคำหรือคำราชาซึ่งมีคนนิยม
นับถือนับมาก ทั้ง ๓ ท่านได้ทำการค้นคว้าไว้
อย่างเดียวกัน คือในสมัยที่ขอมปกครอง
ในประเทศเรา ขอมได้ตั้งศูนย์การ
ปกครองชน ๒ แห่ง แห่งหนึ่งคือเวียง
เหนือคือหัวเมืองสยาม อีกแห่งหนึ่งคือ
เวียงใต้ คือหัวเมืองละโว้ ใครอยาก
เรียกคนแคว้นในทางนี้เอาชื่อ ๒ ชื่อมา
เรียก ก็คือ “สยามละโว้” คนหนึ่ง
เขาไปเรียกว่า เซียมลือ เซียมลือคือ
สยามละโว้เขาไปเรียกรวมกัน เขาเรียก
ว่าเซียมลือหรือเลียมลือก็ ได้ ผมเคยพบ
คำกลอนของเอกาทศรถ เพราะเคยผจญ
ทัพพม่าและถูกเจกทอคงไป เขา
เขียนว่าลือชอชอชเขาตัวลือช มาถึงทอช
ตัวลือในเซียมลือ คือคำว่าเซียมลือ เจก
เรียกเรามานาน ตั้งแต่ขอมได้ตั้งศูนย์
การปกครองชน ๒ แห่ง คือทละโว้และท
เมืองสยาม คราวนั้นเมื่อฝรั่งเศสคนแรก
เข้ามาเขียนเรื่องราวที่เกี่ยวกับเมืองไทยเรา
ต่อมาได้ไปไล่ชิงยศศึกษาประวัติศาสตร์
ของเรามาซึ่งเขียนงานนี้แล้ว ก็เกิด

LIRT

อย่างนั้น แต่ไปตั้งชื่อเสียทรงหนึ่ง คือ
ไปเขียน SYAM ซึ่งอ่านว่าสยาม ท่าน
แหละควรที่ใครจะมาตั้งเขาไป ในยุโรปเป็น
หนังสือเล่มแรกที่เขาถึงประเทศเรา
เพราะฉะนั้นฝรั่งทั้งหมดจึงได้เขียนว่า
สยาม แต่ภายหลังตัว Y กลายเป็นตัว I
ไป กลายเป็นไซแอม หรือเก็นเซียนม ท่าน
กระผมจะขอประทานเขาประกวดศาสตร์สัก
เล่มก่อน คือเห็นว่าประกวดศาสตร์ของ
ชาติไทยเราในขณะนั้นตั้งต้นด้วยท้าว
ทศกัณฐ์ ๒ คน คือ พอลขุนศรี-
อินทราทศพรหรือพอลขุนผาเมือง รวมกำลัง
กันเขายกคณะการปกครองของสยามใน
ทางทิศเหนือขึ้น ศูนย์การปกครองขึ้น
คือเมืองสยาม เมืองยัดได้พวกเปลี่ยน
ชื่อเมืองสยามเป็นสไซทอย คำว่าสไซทอย
เวลานั้นเราเขียนว่า ทาย เพาะให้เขา
ยกคำบาลีซึ่งแปลกันว่ารุ่งอรุณแห่งความ
สุข แต่ถ้ามองว่าเราจะไปตั้งชื่อราชการ
เราจะเห็นได้ว่าคำว่า "ไทย" ในที่กล่าวมา
นั้นเขียนเหมือน ชาติไทย เขียนเหมือน
ชื่อของชาติไทย ความมุ่งหมายของท่าน
ผู้ตั้ง สไซทอย คงจะมุ่งหมายว่าต่อไป
ไทยจะเห็นถึงกันเสียที รอดพ้นจากการ
ปกครองของฝรั่งแล้ว เป็นอิสระแล้ว

เปลี่ยนชื่อสยามเป็นสไซทอย ก็เป็นการ
สมควร หรือควรที่เวลาจะกลับไปเอาชื่อ
เปลี่ยนมาตั้งว่า ๗๐๐ ก็กลับมาใช้ใหม่
ตั้งแต่นั้นมาเรียกชื่อเมืองหลวงเป็นชื่อ
ประเทศเราเรียกชื่อประเทศในสมัยสไซทอย
ว่ากรุงสไซทอย เราเรียกชื่อประเทศในสมัย
อยุธยาว่ากรุงศรีอยุธยา มาถึงสมัยกรุง
เทพฯ เราเรียกว่ากรุงรัตนโกสินทร์ เรา
เรียกกันมาอย่างนี้ ไทยเราไม่เคยเรียก
สยาม มาจนกระทั่งเปลี่ยนไฉนกาลที่ ๔
ที่กระผมทราบดีเรียนมาข้างต้น แต่ที่ว่าจะ
เรียกอะไรก็ตามที จะเรียกว่ากรุงสไซทอย
กรุงศรีอยุธยา กรุงรัตนโกสินทร์หรือ
อะไรก็ตามที แต่ราษฎรทั่วไปเรียกว่า
เมืองไทย หนังสือฝรั่งนั้นเขาเขียนว่า
ไซแอมหรือเสียนมม เขาก็ยังชอบเรียกว่า
สำหรับคนพื้นเมืองแล้วเรียกว่าเมืองไทย
คำว่าเมืองไทยได้มีมาช้านาน ในที่กล่าว
มาพอลขุนรามคำแหงเองได้ว่าเมืองไทย
มีคำในพระไตรปิฎกหนึ่ง ว่าด้วยคนอันมีใน
เมืองไทย ใช้คำว่าเมืองไทย พระบาทสมเด็จพระ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงสยาม
คำว่าสยามนั้น มีหลายแห่งซึ่งกระผม
ค้นคว้า เขามักจะเรียกกันตามประธาน
ใจ ในกฎหมายสมัยหนึ่งก็ชอบที่จะใช้

LIRT

กษัตริย์ ทรงใช้คำว่า “ประเทศไทย”
คำว่า “ประเทศไทย” ได้ใช้มาตั้งแต่
สมัยรัชกาลที่ ๔ เหมือนกัน เพราะ
ฉะนั้นในสมัยที่รัฐบาลเปลี่ยนชื่อสยามเป็น
ประเทศไทยนั้นก็ไม่ได้มีออกศอกนอกคอก ก็
ได้เอาตัวอักษรข้างพระบาทสมเด็จพระจอม-
เกล้าเจ้าอยู่หัวนั้นเองที่เขียนไว้ในทราง
แห่งว่าประเทศไทยมาใช้ คราวนั้นกรม
ชอกลบไปหาคำว่าสยามอีกหน่อย ทาง
คนตัวชองนักปราชญ์ ๒-๓ คนที่กรม
เรียนมาข้างตนบอกว่าชื่อสยามนั้นอยู่ใน
ศิลาจารึก ๒ แห่ง แห่งหนึ่งเป็นศิลาจารึก
ของเจ้าฟ้าเขียนไว้ว่า “ชาวสยามเป็นคน
ข้าพเจ้า” อีกคนหนึ่งเป็นจารึกที่นครวัด
เขียนไว้ว่า “ชาวสยามเป็นคนข้าพเจ้า
ซึ่งยอมใช้เงินทอง” เมื่อนักปราชญ์
สองท่านนี้ไปพบศิลาจารึกทั้งสองแห่ง
แล้วท่านทั้งสองนั้นฐานคำว่า “สยาม”
ในจารึกนั้นเห็นจะไม่หมายถึงคนไทย
แน่ เพราะเหตุว่าคนไทยเราเวลานั้น
เจริญจนกระทั่งยอมไม่สามารถเรียกว่า
ได้อีกต่อไป อาจจะเป็นคนอะไรก็พวกหนึ่ง
ก็ได้ เราจึงสงสัยว่าคงจะเป็นคนปาร์
เซียพวกพวกนี้ว่าข้างหน้าแน่นอนเหมือนของ
เขาชื่อเมืองละโว้ อีกพวกหนึ่งพวกชาว

สยามซึ่งเป็นคนข้าพเจ้าเหมือนกันไปหน้า
อยู่ทางเหนือตรงกบไสยที่เรียกเมือง
นั้นว่าสยาม ก็เมื่อจารึกของชอกลบอย่าง
นั้นว่าชาวสยามนั้นหมายถึงคนข้าพเจ้า
ที่ยอมใช้เงินทอง ถ้าอย่างนั้นถ้าเรา
เปลี่ยนกลับมาเป็นสยามหมายความว่าคนคนหนึ่ง
จะทำไม คนคนหนึ่งที่จะทำไม
ถึงประเทศไทยอยู่เป็นเนืองนิจ ตามจริง
ก็ควรจะต้องเมืองเราอยู่ตลอดกาล คนที่
จะกล่าวได้ว่าไทยนาถกรัณฐ์มนตร ร้อง
นายกรัณฐ์มนตร และกรัณฐ์มนตรผู้ใหญ่
เรา นอกนั้นจนกระทั่งถึงกล่าวคำที่เป็น
การหมั้นพระบรมเทษานุภาพของพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คนคนหนึ่งจะทำไม
ถ้าเราเปลี่ยนชื่อประเทศไทย เราเป็นสยาม
จะทำไม ทางอ้างจารึกที่นครวัด อีกคนหนึ่ง
บอกว่าชาวสยามเคยเป็นคนข้าพเจ้าที่ยอม
เป็นบรรพบุรุษของเขาเคยใช้เงินทองมา
กันนั้นกรมกล้วมาก เพราะฉะนั้นคนที่
กล่าวจะตัดสินใจอะไร อย่างใดอย่างหนึ่ง
ก็ควรจะพิจารณาการที่เรียนให้ระลึกถึง
ความชอบเสียด้วย ส่วนที่ท่านสมาชิก
คนหนึ่ง ทูลเกล้าฯ เป็นคนแรก ได้ชี้แจงว่าเรา
เปลี่ยนสยามเป็นประเทศไทยด้วยความรัก
ภักดีนาถกรัณฐ์มนตร กรัณฐ์มนตร

LIART

ประทานกราบเรียนเหตุผลมาซึ่งไข่มาก
 กว่านั้น คือบุคคลที่ไทยกระตุ้นเตือนใจ
 ของเราที่ปลุกใจให้เราให้เห็นความเป็น
 ไทยที่แท้ทำให้เราขบถความเป็นไทยมาก
 นั่นคือองค์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทร-
 มหาวชิราวุธพระมงกุฎเกล้าฯ ซึ่งเดิม
 พระนามจารกอยู่เหนือเศียรเกล้าของพวก
 เราในเวลานั้นที่ทรงปลุกความรักชาติให้
 ทรงสอนให้พวกเราเห็นคุณค่าของ คำว่า
 “ไทย” กระผมจำได้เพราะกระผมอยู่
 กระทรวงการต่างประเทศมาช้านาน แต่
 ถกกันพระราชสาส์น หรือตราตั้ง ทด หรือ
 อะไรที่เป็นหนังสือมอญช้านานจะคิดถึงจน
 คิดว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินสยาม
 ผู้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ปกครองชาวไทย เขมร
 ลาว กว มลายู กระเหรี่ยงและอื่น ๆ
 ทำไมจึงเขียนว่าสยามนั้น ก็เพราะว่าใน
 เวลานั้นเรารู้ว่าชนบางพวกเช่นชาวเมือง
 สวรรค์บางส่วนของเรารู้ว่าเป็นเขมร ทาง
 เหนือและ ทาง ตะวัน ออกเฉียงเหนือเรา
 เรียกว่าลาว ๔ จังหวัดภาคใต้ เรียกว่า
 มลายู ส่วนกระเหรี่ยงมอญกระยาจกอยู่
 ทั่วไป ได้กัน อย่างนั้นจนกระทั่งเมื่อ
 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เล็งเห็น
 ไปยังข้อนี้ เล็งเห็นว่าควรเปลี่ยนให้

๑๑๑
 เมื่อกลับจากเสด็จประพาสกระผมจำได้ว่า
 ได้มีพระบรมราชโองการมากระทรวงการ
 ต่างประเทศว่าขอให้เลิกใช้คำเหล่านั้น ชาว
 ๔ จังหวัดกับภาคใต้ไม่ใช่มลายู แต่ว่าเป็น
 เชื้อชาติไทย ที่ให้เข้าไปรับศาสนาอิสลาม
 กรอบ ภาษากรอบ อักษรศาสตร์กรอบ ขนบ
 ธรรมเนียมประเพณีอะไรก็กรอบด้วย เรา
 จะไปเรียกว่ามลายูไม่ได้ ทางเหนือหรือ
 ที่ล้านนาไม่ควรเรียกว่าลาว พลเมืองต่างๆ
 ในทางตะวันออกเช่น ตั้งแต่สุรินทร์ลงไป
 นั้นไม่ใช่เขมร เป็นไทยทั้งหมด เพราะ
 ฉะนั้นจึง ได้มีพระบรมราชโองการให้เลิก
 คำเหล่านั้น ผู้ปกครองชาวไทยเท่านั้น
 พอแล้วถือว่าเรียกว่าไทยหมด ในเหตุผล
 มาช้านานก่อนสมัยที่จะเปลี่ยนแปลงการ
 ปกครองเป็นประเทศไทย กระผมขอ
 ประทานกราบเรียนเรื่องเหล่านี้เพื่อให้เห็น
 ว่าควรจะเปลี่ยนสยามเป็นประเทศไทยนั้น
 ไม่ได้เห็นไปด้วยความมั่งใจใหญ่โตสูงหรือ
 ไม่ได้คิดเอาเอง ทรงเจริญรอยพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ ๒ พระองค์มาคือ
 รัชกาลที่ ๖ และรัชกาลที่ ๔ มอญคำว่า
 “ไทยแลนด์” กระผมสารถาพว่ากระผม
 เองก็ไม่ชอบคำว่า “ไทยแลนด์” ในสมัย
 ที่เปลี่ยนแปลงชื่อประเทศนั้นกระผมอยู่ใน
 คณะรัฐบาลด้วย กระผมได้เสนอให้ใช้

LIART

คำว่า “ไทย” เฉย ๆ คำว่าไปเฮา “แลนด์”
 เฮา แต่กรังเอียงกัน มากกว่าชื่อประเทศ
 พยายามจะ ไม่น่า ผิดกว่าประเทศ
 หนักหน่วงพรวนช้อย่างกรังหมื่นหมื่น
 ทำไมเราจะใช้ว่าไทยเฉย ๆ ไม่ได้ แต่
 ท่านผู้ใหญ่ในสมัชชันทานจะยืนยัน จะ
 เฮาไทยแลนด์ เราปล่อยไป ประเทศคน
 หนักหมื่นหมื่น ไปแลนด์ สดแลนด์ สด
 เซอร์แลนด์ ฟินแลนด์ ภายหลังที่เปลี่ยน
 แปลงวิบูลย์ในระหว่างสงคราม รัฐบาล
 ทุญญะ อดิวงค์เข้ามา ขอให้คงคำใน
 ภาษาไทยไว้ แต่ว่าไทยแลนด์นั้นให้ใช้
 คำว่าไทแอม นานกว่าคำว่าอะไร เพราะ
 เหตุว่าเห็นภาษาต่างประเทศเราจะเรียกชื่อ
 เราว่าประเทศไทย แล้วเราจะเรียกภาษา
 ต่างประเทศว่าไชนแลนด์ตามใจ ต่อมา
 เปลี่ยนแปลงรัฐบาลใหม่ พื่อรัฐบาล
 ทุญญะ อดิวงค์ออกไป ก็ได้เปลี่ยนใช้เป็น
 ไทยแลนด์อย่างเดิม ทางสหประชาชาติ
 ไทยอมริกันว่าไทยแลนด์ มติอยู่ประเทศ
 ไคยวตอญญะ ซึ่งไทยประกาศว่ายังมี
 ๓ ประเทศก็เขาจะเรียกอย่างเดิม คือ
 ประเทศไทยเขาจะเรียกว่าไชนแลนด์อย่างเดิม
 แล้วประเทศอื่นเขาจะเรียกว่าเออเซีย
 อย่างเดิม เราไม่ยอมเปลี่ยน เรามองเรา

กว่าอะไรเขาไม่ได้ เพราะเหตุว่าภาษา
 ของเขา เราเห็นเหมือนกัน เราเรียก
 ชื่อประเทศซึ่งไม่มีใครเรียก เหมือนกับ
 อย่างเรา เรียกประเทศหนึ่งว่าอังกฤษ
 ก็ชาวอังกฤษเองเขาก็ไม่ได้เรียกประเทศ
 เขาอย่างนั้น ที่ใกล้ที่สุดของแลนด์ ต่อมา
 เป็นเกรตบริเตนเช่นอย่างอื่น เราเรียก
 ประเทศหนึ่งว่าฝรั่งเศส ซึ่งก็ไม่มีใคร
 เรียกเขาเรียกของเขาว่าฝรั่งเศส เราเรียก
 เมืองหลวง นคร ขึ้นหนึ่ง ว่ากรุงลอนดอน
 ซึ่งก็ไม่มีใครเรียกเหมือนกัน ผิดกับเจ้า
 ของเมืองหลวงเขาก็เรียกของเขาว่าลอนดอน
 เราเรียกเมืองใหญ่เมืองหนึ่งว่าปารีส ขึ้น
 หนึ่งไม่มีใครเรียกจริง ๆ ครั้น ต่อมาจะเรียก
 ในภาษาอังกฤษกันแพร่ ถ้าหากว่าเราเรียก
 ในภาษาของเขา เขาเรียกว่าปารีสแต่เรา
 ก็เรียกว่าปารีส เราใช้กันมา เวลาคำ
 ต่างประเทศนั้นผมไม่รังเกียจ แต่ว่าเราจะ
 เรียกว่าอย่างไรก็ตามใจ ถ้าเราไม่ชอบ
 คำว่าไทยแลนด์ แต่คุณหวงเหวเหวหน้า
 เรากำลังพูดกันในเวลานี้คำว่า “ประ
 เทศไทย” นั้น ผมขอประธานเสนอให้
 คงไว้อย่างเดิม ด้วยเหตุผลหลายประการ
 และด้วยความหวาดกลัว อย่างที่ผมเรียน
 มาแล้วมานะ

LIRT

นายมาลัย ขุนนิช : กระผม
รู้สึกว่าการที่จะใช้นามว่าไทยหรือสยาม
ก็มีความสำคัญมากเท่า ๆ กับอย่าง
ท่าน สมาชิก ท่านแรกได้กล่าวมาแล้ว
สำคัญจนกระทั่งว่าทางตรงกันไม่ได้ว่า
ที่เราควรจะให้ประชาชนทั่วทั้งประเทศมี
สิทธิ์มั่งมีในการที่เขาจะเลือกของเขา
แต่คนคนทำไม่ได้ นั่นเป็นความรู้สึกของ
กระผมเท่าที่ฟังหรือว่าได้สังเกตมาเท่า
นั้น มีความสำคัญจริง ๆ แต่ว่าไทยส่วน
ตัวของกระผมเองแล้ว ขอกราบเรียนไต่
ทูลขอว่า เรืองไทยหรือสยามนั้น กระผม
ไม่รังเกียจทั้ง ๆ เพราะอะไร คือคำว่า
นามนี้ แม้แต่บุคคลเราเอง ซึ่งเป็นเพียง
เทศาณ เราก็ยังคิดสำหรับนามกันอยู่
ไฟเรา ต้องตั้งนามมศพพระไปข่มนาม
หรือข่มแควหรือรายอะไรต่าง ๆ แล้วก็ตั้ง
กันมาอย่างนั้น เพราะฉะนั้นเมื่อเบนชื่อ
ประเทศแล้ว ทำไมเราถึงจะไม่ตั้งนาม
ซึ่งมีความหมาย เพราะว่านี่เป็นสัญลักษณ์
ของคนทั้งชาติของคนทั้ง ๒๕ ล้าน คน
สำหรับที่จะคงเป็นไทยไว้หรือว่าจะเปลี่ยน
กลายเป็นสยามนั้น กระผมเองน่าจะขอ
ไม่ใช้นั่นก็อ้างว่าด้วย อารมณ์หรือความ
ชอบ เพราะว่าเมื่อก่อนคงเปลี่ยนจาก
สยามเป็นไทยมาครั้งนั้น กระผมก็ไม่ชอบ

อยู่แล้ว แล้วก็มีเหตุผลเหมือนกัน ไม่ใช่
เหตุผลเรื่องอารมณ์ หรือความชอบเพียง
แต่ก็เป็นหลักในทางประวัติศาสตร์ แต่
คราวนี้ กระผมก็ทักด้วยความรู้สึกอย่าง
หนึ่งว่า เมื่อเราจะเปลี่ยนนามนั้น กระผม
ก็นึกข้อแรกทีเดียวว่าเราจะใช้ชื่อไรขึ้นมา
แล้วเราจะเสียอะไรไปถ้าเราไม่เปลี่ยน
กระผมก็นึกอยู่อย่างนั้น เพราะว่าถ้าการเปลี่ยน
แต่ครั้งนั้น เกิดความยุ่งยากเหลือสุด
กำลัง หมกแปดอง แล้วเกิดความเคียดชังใน
ที่เราได้รบจากการรุกรานของคนของชาวต่าง
ประเทศ ก็ต้องเสียเวลานานนาน แผน
ซึ่งเมื่อก่อนนั้น เรานเคยใช้ว่า “สยาม”
เมื่อถ้าเราเดินทาง ไปต่าง ประเทศ หรือ
หนังสือส่งเข้ามาเดิมนั้น แม้แต่ไทย
แผนกก็ยังวงเล็บว่า “สยาม” อยู่บ้าง
เกินอันมาก แล้วแม้จนกระทั่งคนส่งชื่อ
เขาเขียนถึงเมืองเราที่ใส่คำว่าสยามก็ยัง
มีคนเห็นกันมาก ถึงเหล่านักกระผมจะไม่
พอใจไปถึงเรื่องที่ว่าเราเรียน หรือว่าทาง
ชาวกันเป็นตัวอย่างว่า “ตามสถานทูตการ
แทนพิธีหนังสืออะไรก็อะไรก็ลง
กระทั้ง สำนวนหรือว่า ประเทศ เหล่านี้
กระผมจะไม่กล่าวถึงขอเนั้น คราวนี้การที่
เราจะพิจารณาชื่อของประเทศนั้น ไม่ใช่
เราจะเอาความชอบหรือว่าความปรารถนา

LIART

หลังเราเป็นทาส อย่างที่ท่านสมาชิกสม
เกียรติได้กล่าวมาแล้วจนกระทั่งผมเห็นด้วย
และคำถามที่ท่านสมาชิกสมเกียรติท่านหลัง
นี้โดยกปรวัติศาสตร์มานั้นผมก็รู้สึก
ว่าน่าฟัง แต่ว่าในขณะที่ผมเห็นด้วย
รู้สึกว่ามีอะไรที่ตกค้างอยู่สำหรับที่ใด
พิจารณาหรือที่ใดก็ตามที่ศึกษาตามสมควร
ผมไม่ใช่นักประวัติศาสตร์ แต่ว่า
เพียงสนใจอยู่เป็นอันมาก คือคำว่า
“สยาม” นั้นตามที่ท่านได้กล่าวมานั้น ท่าน
อ้างถึงมาโคโปโลว่าเป็นคนแรกที่ได้นำ
ชื่อ “สยาม” ออกไปเผยแพร่ในต่าง
ประเทศ อันที่ผมเคยได้ไว้ในหนังสือ
ที่มาโคโปโลเขียนนั้นก็ไม่เคยปรากฏ
เพราะว่าโคโลอันที่โดยละเอียดเหมือนกัน
ในสมัยที่มาโคโปโลลงมาในไม่ไกลมาถึง
สยาม แต่มาถึงเพียงจำปาหรือภาคท
เลยคนตามเหนือของอียิปต์คนทวนแล้ว
มาโคโปโลที่เขียนมากนั้นเขียนถึงนคร
อม ซึ่งในสมัยการปกครองของพระเจ้า
ไชยวรมันที่ ๒ แต่ว่าในขณะที่ท่านนั้น
๓ ปีต่อมาชาวญวนคนหนึ่งซึ่งเป็นพ่อค้า
แล้วมาอยู่ที่นครอมเป็นเวลาถึง ๑๑ เดือน
ท่านผู้นั้นคือโจวคากวน ก็กลับไปก็โคโป
โลเขียนบันทึกหรือเขียนจดหมายเหตุไว้ที่ใด
ก็ว่าว่าลงสยาม แต่เขาไม่ได้กล่าว

ข้างอย่างที่ท่านได้กล่าวถึงสยามเป็นคนนำ
เถื่อน เขาเรียกแต่เพียงว่า “ชวน” คำ
ว่า “ชวน” คำนี้ผมเองก็เคยพบมา
นานแล้วตั้งแต่สมัยกบฏไฉ่ชาน หรือสมัย
ราชวงศ์ถัง ราชวงศ์ซ่ง ฉะนั้นจาก
เมืองจีนแล้วเขาก็เรียกว่า “ชวน” ทั้งนี้
คงแต่สมัยที่เราตั้งราชอาณาจักรอยุธยา
แล้ว นักปราชญ์อยู่ในประวัติศาสตร์คงแต่
พ.ศ. ๑๘๘๗ ถึงนักเพราอะไร เพราะ
ว่าเป็นประเพณีของชาวญวนอย่างนั้น แต่
ถ้าเราพิจารณาถึงหลักฐานการปกครองในสมัย
นั้นแล้ว แม้แต่ในสมัย ๑๑๘๓ คือใน
สมัยของพระเจ้าสันโดห์ เราจะเห็นว่า
สมัยนั้นนานเจ้าชวนมีอยู่ด้วยกัน ๖ แคว้น
รวบรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมีอำนาจ
มาก อันเมื่อเขาจะกล่าวถึงเราหรือใน
เวลานั้นเขาก็เรียกว่า “ชวน” สมัยที่
ซึ่งเขาส่งมากลงมาปลายชวน แต่ความ
จริงทวนในขณะนั้นมีความเจริญก้าวหน้า
กว่าทางญวนด้วยซ้ำไป เพราะว่าโดย
ประวัติศาสตร์แล้ว ท่านเองท่านเป็นนัก
ประวัติศาสตร์ ท่านก็ต้องยอมรับว่าพวก
ไทยเราไม่ไค่ประวัติศาสตร์มาเพียง ๒
หรือ ๓ พันปี แต่เกือบ ๖ พันปีตั้งแต่
สมัยนั้นยังไม่เคยขึ้นมามีอำนาจเหนือพวก

LIRT

สยามแปลว่าสุวรรณภูมิ หรือแปลว่าทอง
เราควรจะนำธงขึ้นบนข้าง แต่ทั้งนี้
กระผมไม่ได้หมายความว่าเราจะไปสนับสนุน
ให้กลับไปหาสยามอีก เพราะอย่าง
ที่ไคกรากเรียนมาแล้ว คือว่าเราจะไค
อะไรในการที่จะเปลี่ยนประเทศไปสู่
สยามเป็นประการสำคัญ แล้วสำหรับ
คำว่าไทยนั้น ถ้าเราจะเอาเรียกว่าไทย
เชื้อชาติจริง ๆ แล้ว ที่จริงไม่ควรจะ
ของมี ย. คือเอาไทย ๆ ก็ได้ ย. มา
อย่างไร กระผมศึกษาในถึงหรือคนทั่วไป
ไม่ถึง เพราะว่าถ้าไทยเป็นชื่อของคนไทย
เชื้อชาติไทย ซึ่งสืบมาจากภาคใต้ของ
ทะเลแคสเปียน ไทย TAI แล้วฝรั่งเศส
เขียนถึงคำว่าไท ในประวัติ ศาสตร์ การ
เขียนอย่างนี้ คือ ไทยเฉย ๆ ไม่มี ย. เพราะ
สมมติว่าหากจะสืบเขาโดยเรียกว่าเชื้อ
ชาติหรือเผ่าพันธุ์ นั้นแล้ว ก็จะต้องเป็นไทย
ในกระผมเห็นด้วย แต่ว่าขอประเทศนั้น
เราจะบอกว่าไปเปลี่ยนเป็นชื่ออื่น กระผม
ก็สงสัย เหมะเริ่มมาจริง ๆ ดังที่พวก
เซมมิง เซโก มีอยู่หรือพวกเซมรซังเป็น
ทางภาคใต้ของอินเดีย ไม่ใช่เซมรเตียน
ยกมาทางภาคใต้ของอินเดียมาครอบครอง
ผู้แนะนำว่าควรจะต้อง สรรพทานเผ่า

แม่น้ำเอระวดีลงมาถึงปากแม่น้ำโขงกระ
วี่แล้วว่าคนแดนนั้นเป็นของสยาม แต่
ว่าส่วนคนนั้นในจดหมายเหตุ อันนั้นเอง
แม่น้ำมัสเตอร์คเวสก็เรียกว่าคนไทย
เป็นอย่างนั้น ทกลงหลักที่เราจะบอกคือว่า
เราจะตั้งนามของประเทศนี้ ไทยคงเชื้อชาติ
เผ่าพันธุ์ หรือว่าคงไทยใช้เอาถิ่นประเทศ
หรือภูมิประเทศที่เขาไปปกครองนั้นเลย มี
อยู่สองประการ แต่ว่าโดยความรู้สึกหรือ
ความเห็นชอบของกระผม หรือความรู้สึก
จริง ๆ กระผมไม่ขัดข้อง คือว่าจะเขียน
ไทยก็ได้ จะเป็นสยามก็ได้ แต่ขอให้
นึกถึงว่าสำคัญอยู่สองข้อ เราจะไคอะไร
มาจากการเปลี่ยนคนนั้น และเราจะเสีย
อะไรไปบ้าง ถ้าเราไม่เปลี่ยน ข้อที่

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช:

ผมขอประทานเรียน ขก เทจจริงสักสิ่งของ
เท่านั้น ไคมีท่านสมาชิกมีเกียรติท่าน
หนึ่ง ไทยอะไรว่าท่านควรควมจารึกไว้ว่า
ชาวสยามเป็นคนป่า ชาวความรังตนคว
วัดมาจารึกความระเบียงว่าเซมมิง และ
กัมภาพชาวสยามในสมัยนั้นยกทัพ คำว่า
เซมมิงถูกแปลว่าทอง หรือชื่อสยามเท่า
นั้น เขาบอกว่าภาพ ของใครเท่านั้นเอง
ล้วนว่ากระผมไม่ทราบ ส่วนที่ควร

LIART

๑๒๕
 ๑๒๖
 ๑๒๗
 ๑๒๘
 ๑๒๙
 ๑๓๐
 ๑๓๑
 ๑๓๒
 ๑๓๓
 ๑๓๔
 ๑๓๕
 ๑๓๖
 ๑๓๗
 ๑๓๘
 ๑๓๙
 ๑๔๐
 ๑๔๑
 ๑๔๒
 ๑๔๓
 ๑๔๔
 ๑๔๕
 ๑๔๖
 ๑๔๗
 ๑๔๘
 ๑๔๙
 ๑๕๐
 ๑๕๑
 ๑๕๒
 ๑๕๓
 ๑๕๔
 ๑๕๕
 ๑๕๖
 ๑๕๗
 ๑๕๘
 ๑๕๙
 ๑๖๐
 ๑๖๑
 ๑๖๒
 ๑๖๓
 ๑๖๔
 ๑๖๕
 ๑๖๖
 ๑๖๗
 ๑๖๘
 ๑๖๙
 ๑๗๐
 ๑๗๑
 ๑๗๒
 ๑๗๓
 ๑๗๔
 ๑๗๕
 ๑๗๖
 ๑๗๗
 ๑๗๘
 ๑๗๙
 ๑๘๐
 ๑๘๑
 ๑๘๒
 ๑๘๓
 ๑๘๔
 ๑๘๕
 ๑๘๖
 ๑๘๗
 ๑๘๘
 ๑๘๙
 ๑๙๐
 ๑๙๑
 ๑๙๒
 ๑๙๓
 ๑๙๔
 ๑๙๕
 ๑๙๖
 ๑๙๗
 ๑๙๘
 ๑๙๙
 ๒๐๐

นายประยูร กาญจนกุล :
ประเด็นที่จะเปลี่ยนชื่อประเทศไทย มี
สมาชิกท่านหนึ่ง ได้อภิปรายโดยอ้างหลัก
วิชาว่า การขนานนามประเทศในสมัย
ใหม่หรือในสมัยปัจจุบัน เขาถือหลัก
สัญญาชามากกว่าหลักเชื้อชาติ ชื่อนี้รวม
กันเห็นว่าเห็นหลักถูกต้อง แต่กรรมก็
เห็นข้อไปว่าอาจมีว่าเราจะมีหลักสัญญาชาติ
ในการกำหนดชื่อประเทศก็ตาม เรา
อาจใช้คำว่า “ไทย” ได้ เพราะว่า
สัญญาชาติเราใช้มาสำหรับคนไทยนั้น เรา
ไม่เคยใช้คำว่า “สัญญาชีสยาม” เลย
เราใช้คำว่า “สัญญาชาติไทย” ตลอดมา
ถึงตรงกับชื่อชนชาติไทย ซึ่งเป็นเจ้าของ

ประเทศ เพราะฉะนั้นก็เป็นการที่ควรที่จะ
สังเกตใช้มาตั้งแต่เดิมแล้ว ตรงกับหลักวิชา
ด้วย เพราะฉะนั้นประเทศนี้ประเทศไทยเป็น
เจ้าของประเทศแต่คนเดียว แล้วคำว่า
“ชาติ” นั้น ในทางนิติศาสตร์ก็หมายความว่า
ความองค์หนึ่งคนละ บุคคลซึ่งชอบได้สังกัด
ของประเทศใดประเทศหนึ่งโดยมรดกชาติ
เป็นเครื่องผูกพันโดยนิตินัย เพราะฉะนั้น
เมื่อชนชาติไทยเราเป็นเจ้าของของประเทศ
แต่คนเดียว เราควรจะได้อำนาจของประเทศว่า
ประเทศไทย และแม้จะลดหลักสัญญาชาติ
ให้ถูกต้องตามหลักสากลก็ตาม ประเทศไทย
ไทยไม่ได้ประกอบด้วยชนหลายชาติเป็น
เจ้าของประเทศเหมือนคนอย่าง ทางประเทศ
เช่นอย่างประเทศยุโรปก็หลายเลย ซึ่งประกอบด้วย
ด้วยชนชาติใดคนหนึ่ง ชนชาติเยอรมัน
อะไรต่าง ๆ เหล่านี้รวมกันเข้าเป็นเจ้าของ
ประเทศ แต่โดยสัญชาติของยุโรปก็หลายเลย
แต่ของเรานั่นของชนชาติก็คิดเป็นเจ้า
ของประเทศแต่คนเดียว และข้อซึ่ง
ประเทศทรงกันเช่นแล้ว กระผมเห็นว่า
เป็นการถูกต้องมากกว่าที่จะใช้คำว่า “ประ
เทศไทย” ยิ่งกว่าประเทศสยาม แล้ว
นอกจากนี้คำว่า “ไทย” นั้นก็หมายความว่า
มรดก แต่คำว่าความเป็นไทยความเป็น
อิสระแล้ว สัมพันธ์ที่จะใช้มากกว่าคำว่า

๑๑๘

“สยาม” ซึ่งจะแปลก็คงจะแปลกันไม่
ได้ ก็สันนิษฐานไป ทางคนก็แปลว่า
สกลาไทยออกความมาจากคำสันคำว่าไชยยาม
อะไรอย่างสันนิษฐานกันไป ถ้าจะแปลว่า
สกลาจริง ก็ไม่เป็นมงคลแห่งความ
ศรีว่าหมอง เพราะฉะนั้นใช้คำว่า
“ไทย” นั้นเป็นการดีกว่า กระผมจึง
เห็นว่าควรจะต้องใช้คำว่า “ประเทศไทย”
ต่อไปตามเดิม

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้า
ได้ฟังท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องอภิปรายมา

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๑๐ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจสอบรายงานการประชุม

ว. ถนนมกุฎยว

จรูญ เกลิมเตียรณ

เล็ก จงณวนนท์

ป. จันทราภา

วรมศกคเนตนาท

เจริญ เกณฑ์โร

ด้วยใจความสนใจยิ่ง และคิดว่าคงจะมีคน
อภิปรายอีกมาก แต่เวลานักเพียง ๑๐
นาทีแล้ว จึงใคร่ขอเสนอขอกุติให้เลิก
การประชุมไป นั่งประชุมกันมาพอสมควร
แล้ว ใครเห็นด้วยโปรดขึ้นขอร้อง
ตามข้อบังคับ

(มีสมาชิกขอร้อง)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :

เมื่อนสมาชิก ขอร้อง ตาม ข้อบังคับ แล้ว

ข้าพเจ้าขอปิดการประชุม

โดยเวลา สิบพลากร ผู้ตรวจรายงาน

ฉันทนา ชานข้อม ..

อุดม พลอยสังวาลย์ ..

สุพงศ์ ศิริพูนเกียรติ ..

ธนู บณยรังค์ ..

สันธิชัย ขอสัตยท ..

แส้ว หมูปยัคฆ์ ..

จำรงค์ ใจอ่อนน้อย ..

ตรวจแล้ว วันที่ ๖/ก.ค./๒๕๐๔

สุชนธ์ จิตรกลัก

หัวหน้าแผนกงานการประชุม

ประยัตต์ แดงอินทวัฒน์

หัวหน้ากองการประชุม

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

รองเลขาธิการ ฯ

ประเสริฐ ปัทมะสุนนท์

เลขาธิการสภา ฯ

พล. อ.ส. สุทธิสารวรรณ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ

Legislative Institutional Repository of Thailand